

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Παρεμβάσεις για ένα κράτος πιο φιλικό στον πολίτη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	
Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	
Άρθρο 3	Αντικατάσταση δικαιολογητικών με υπεύθυνη δήλωση - Αντικατάσταση παρ. 6 και προσθήκη παρ. 7, 8 και 9 στο άρθρο 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτική διάταξη
Άρθρο 4	Σύμπραξη της Διοίκησης με πιστοποιημένους επαγγελματίες - Προσθήκη άρθρου 3Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας
Άρθρο 5	Ψηφιακή ενημέρωση για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 4 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτική διάταξη
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣ ΠΟΛΙΤΕΣ - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ	
Άρθρο 6	Υποχρεωτική ανάρτηση εγκυκλίων οδηγίων - Προσθήκη άρθρου 5Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας
Άρθρο 7	Ψηφιακή ενημέρωση για ωράρια δημοσίων φορέων - Προσθήκη άρθρου 5B στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας
Άρθρο 8	Διοικητικός μηχανισμός για τη συμμόρφωση της Διοίκησης με δικαστικές αποφάσεις - Προσθήκη άρθρου 10Α στον ν. 4975/2021
Άρθρο 9	Υποβολή και παρακολούθηση καταγγελιών για διαφθορά ή κακοδιοίκηση - Προσθήκη άρθρου 24Α στον ν. 4795/2021
Άρθρο 10	Ενιαία εφαρμογή νομοθεσίας επί ενδικοφανών προσφυγών - Προσθήκη άρθρου 25Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΜΗ ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΠΟ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ	
Άρθρο 11	Μη άσκηση ένδικων μέσων από τους φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης σε αποφάσεις επί υποθέσεων με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία
Άρθρο 12	Μη προβολή δικαιωμάτων του Δημοσίου έναντι τρίτων και αναγνώριση εμπράγματων δικαιωμάτων τρίτων
Άρθρο 13	Διαδικασία μη προβολής δικαιωμάτων του Δημοσίου πριν και μετά την άσκηση αγωγής της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 ή αίτησης της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 και σε κάθε στάδιο της δίκης
Άρθρο 14	Έγγραφα που αποδεικνύουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες δεν προβάλλονται

	δικαιώματα από το Δημόσιο έναντι τρίτων και αναγνωρίζονται εμπράγματα δικαιώματα τρίτων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	
Άρθρο 15	Υπηρεσία μιας στάσης (one-stop shop) για τη σύσταση και μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων
Άρθρο 16	Κατάργηση υποχρεωτικής επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε συμβόλαια ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές που έχουν κτηματογραφηθεί - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 5 ν. 651/1977
Άρθρο 17	Καταβολή φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής κατά τη μεταβίβαση ακινήτου - Προσθήκη παρ. 1α στο άρθρο 103 του Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας
Άρθρο 18	Άρση κατάσχεσης που έχει επιβληθεί από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων - Προσθήκη άρθρου 47Α στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 19	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 20	Μεταβατικές διατάξεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 21	Έναρξη ισχύος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι:

- α) η απλούστευση διαδικασιών, η ταχύτερη διεκπεραίωση των αιτημάτων των διοικουμένων από τη Διοίκηση και η δυνατότητα διαρκούς και απομακρυσμένης ενημέρωσης των πολιτών για τις υποθέσεις τους προς διευκόλυνση των ίδιων, αλλά και των υπαλλήλων,
- β) η ταχύτερη συμμόρφωση της Διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις και η αποφυγή εμπλοκής του πολίτη σε επιβαρυντικές γι' αυτόν περαιτέρω δικαστικές διαδικασίες,
- γ) η άμεση και οριστική ικανοποίηση αξιώσεων για πρόσωπα που έχουν υποστεί βλάβη από παράνομες πράξεις ή παραλείψεις οργάνων του Κράτους και έχουν δικαιωθεί κατόπιν δικαστικών αποφάσεων, και
- δ) η απλοποίηση και η ταχύτερη ολοκλήρωση της διαδικασίας σύστασης και μεταβίβασης εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων, καθώς και η προσαρμογή της στις σύγχρονες συναλλακτικές συνθήκες.

Άρθρο 2 **Αντικείμενο**

Αντικείμενο του παρόντος είναι:

- α) η σύμπραξη της Διοίκησης με πιστοποιημένους επαγγελματίες,
- β) η αντικατάσταση των δικαιολογητικών με υπεύθυνη δήλωση,
- γ) η ψηφιακή ενημέρωση των διοικουμένων για την πορεία των υποθέσεών τους,
- δ) η υποχρεωτική ανάρτηση εγκυκλίων οδηγιών ανά θεματική ενότητα,
- ε) η ψηφιακή ενημέρωση των ωραρίων λειτουργίας των φορέων του Δημοσίου,
- στ) η πρόβλεψη διοικητικού μηχανισμού για τη συμμόρφωση της Διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις,
- ζ) η δυνατότητα υποβολής καταγγελιών για διαφθορά ή κακοδιοίκηση στον Σύμβουλο Ακεραιότητας και η διαχείρισή τους από αυτόν,
- η) η εξέταση ενδικοφανών προσφυγών από κεντρικό όργανο για λόγους ενιαίας εφαρμογής της νομοθεσίας,
- θ) η μη άσκηση ενδίκων μέσων από τους φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης σε δικαστικές διαφορές με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία,
- ι) η αποχή του Δημοσίου, υπό προϋποθέσεις, από τη διεκδίκηση ακινήτων πολιτών,
- ια) η δυνατότητα πληρωμής του φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής κατά τη μεταβίβαση ακινήτου και
- ιβ) η δυνατότητα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων να απελευθερώνει οριστικά τη μεταβίβαση κατασχεμένου ακινήτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ**

Άρθρο 3

Αντικατάσταση δικαιολογητικών με υπεύθυνη δήλωση - Αντικατάσταση παρ. 6 και προσθήκη παρ. 7, 8 και 9 στο άρθρο 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτική διάταξη

1. Η παρ. 6 του άρθρου 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α΄ 45), περί αιτήσεων προς τη Διοίκηση, αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Όταν, για να κριθεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την ικανοποίηση του αιτήματος του ενδιαφερομένου φυσικού ή νομικού προσώπου, απαιτούνται δικαιολογητικά, πιστοποιητικά, βεβαιώσεις, άλλα έγγραφα ή στοιχεία που τηρούνται σε αρχεία των υπηρεσιών του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και αυτά δεν μπορούν να αντληθούν αυτεπαγγέλτως, μέσω διαλειτουργικότητας ή άλλης διαδικασίας άμεσης λήψης, από την αρμόδια υπηρεσία, ο ενδιαφερόμενος δύναται να αντικαθιστά, όλα ή μερικά από αυτά, με υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α΄ 75), η οποία χορηγείται, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, από την αρμόδια υπηρεσία. Με την υπεύθυνη δήλωση ο ενδιαφερόμενος δηλώνει ότι πληρούνται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία προϋποθέσεις για την ικανοποίηση του αιτήματός του που συνδέονται με τα δικαιολογητικά του πρώτου εδαφίου.

Η αρμόδια υπηρεσία:

α) Αν από την έκδοση της διοικητικής πράξης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, εκδίδει, αμέσως μετά την υποβολή του αιτήματος και της υπεύθυνης δήλωσης του ενδιαφερομένου, τη διοικητική πράξη με την οποία αποδέχεται το αίτημά του και αναζητεί αμελλητί τις πληροφορίες ή τα δικαιολογητικά από τα αντίστοιχα αρχεία των υπηρεσιών του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Μετά από τη λήψη των σχετικών πληροφοριών ή δικαιολογητικών, η αρμόδια υπηρεσία ελέγχει την ακρίβεια της υπεύθυνης δήλωσης το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή του αιτήματος.

β) Αν από την έκδοση της διοικητικής πράξης προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αναζητεί αμελλητί τις σχετικές πληροφορίες ή τα δικαιολογητικά και, σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως εάν αυτά έχουν παραληφθεί, εκδίδει τη διοικητική πράξη εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης. Αν η προθεσμία παρέλθει χωρίς να έχουν περιέλθει στην αρμόδια υπηρεσία τα αιτούμενα δικαιολογητικά, η αρμόδια υπηρεσία ελέγχει την ακρίβεια της υπεύθυνης δήλωσης εντός το αργότερο ενός (1) μηνός από την έκδοση της διοικητικής πράξης.

Οι υπηρεσίες από τις οποίες αναζητούνται αυτεπαγγέλτως τα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τις περ. α) και β) του τρίτου εδαφίου, υποχρεούνται να τα αποστέλλουν το αργότερο εντός ενός (1) μηνός. Σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας τήρησης της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, ενημερώνουν αιτιολογημένα την αρμόδια υπηρεσία που τα αναζητεί και πάντως εντός της προθεσμίας αυτής.

Αν, η αρμόδια υπηρεσία, μετά από τον έλεγχο της ακρίβειας της υπεύθυνης δήλωσης, διαπιστώσει ότι αυτή είναι ανακριβής: α) ανακαλεί τη διοικητική πράξη με την οποία έγινε δεκτό το αίτημα, β) επιβάλλει, στην περίπτωση της διοικητικής πράξης που εκδόθηκε σύμφωνα με την περ. α) του τρίτου εδαφίου, διοικητικό πρόστιμο από δύο χιλιάδες (2.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, ανάλογα με το όφελος που αποκόμισε ο ενδιαφερόμενος, γ) καταλογίζει στον αιτούντα τη δαπάνη που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως, σύμφωνα με την περ. β) του τρίτου εδαφίου και επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο ισόποσο με την καταλογισθείσα δαπάνη, δ) επιβάλλει, στην περίπτωση που η διοικητική πράξη, εάν είχε εκδοθεί, θα προκαλούσε δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, σύμφωνα με την περ. β) του τρίτου εδαφίου, διοικητικό πρόστιμο ισόποσο με τη δαπάνη που θα είχε προκληθεί, ε) γνωστοποιεί στην αρμόδια Εισαγγελία την τέλεση του ποινικού αδικήματος της υποβολής ψευδούς δήλωσης της παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 1599/1986 και στ) ενημερώνει το κεντρικό μητρώο της παρ. 7 για την ανάκληση της διοικητικής πράξης. Για τους σκοπούς υπολογισμού του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ο ενδιαφερόμενος σύμφωνα με τη διοικητική πράξη της περ. α) του τρίτου εδαφίου, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων χορηγεί στην αρμόδια, για την επιβολή του προστίμου υπηρεσία, κάθε αναγκαίο στοιχείο και πληροφορία, όπως στοιχεία φορολογικών και πληροφοριακών δηλώσεων και στοιχεία μητρώου, κατά παρέκκλιση κάθε διάταξης για την προστασία του απορρήτου. Τα πρόστιμα της παρούσας βεβαιώνονται και εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190).

Παράλειψη της υποχρέωσης έκδοσης διοικητικής πράξης σε εφαρμογή της παρούσας, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τους αρμόδιους υπαλλήλους και τους Προϊσταμένους τους κατά το άρθρο 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26).»

2. Στο άρθρο 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας προστίθενται παρ. 7, 8 και 9 ως εξής:

«7. Στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης συστήνεται και λειτουργεί κεντρικό μητρώο καταχώρισης των ανακληθεισών διοικητικών πράξεων της παρ. 6. Υπεύθυνος επεξεργασίας του μητρώου ορίζεται ο φορέας στον οποίο ανήκει ή εποπτεύει την υπηρεσία που εκδίδει ή ανακαλεί την πράξη.

8. Η αρμόδια υπηρεσία δεν ικανοποιεί το αίτημα του ενδιαφερομένου στις εξής περιπτώσεις:

α) αν το αίτημα είναι απορριπτέο για λόγο που δεν σχετίζεται με τα στοιχεία της παρ. 6,

β) αν η υπεύθυνη δήλωση είναι προδήλως ανακριβής ή αν η ανακρίβεια προκύπτει από στοιχεία που η αρμόδια αρχή διαθέτει κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος,

γ) αν αρμόδια αρχή έχει ήδη ανακαλέσει διοικητική πράξη που εκδόθηκε μετά από υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του ενδιαφερομένου σύμφωνα με την παρ. 6.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, συστήνεται το μητρώο της παρ. 7 και ορίζονται: α) τα τηρούμενα στο μητρώο στοιχεία, β) τα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τις προϋποθέσεις, τους χρήστες, τους όρους χρήσης και τον τρόπο ενημέρωσης του μητρώου, γ) οι απαιτούμενες διαλειτουργικότητες με άλλα πληροφοριακά συστήματα και μητρώα του δημόσιου τομέα, δ) τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και ε) κάθε τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για τη λειτουργία του μητρώου.»

3. Η έκδοση της απόφασης της παρ. 9 του άρθρου 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 4

Σύμπραξη της Διοίκησης με πιστοποιημένους επαγγελματίες - Προσθήκη άρθρου 3Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας

Στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45) προστίθεται άρθρο 3Α, ως εξής:

«Άρθρο 3Α

Σύμπραξη της Διοίκησης με πιστοποιημένους επαγγελματίες

1. Οι φορείς του πρώτου εδαφίου του άρθρου 1 δύνανται να διαπιστώνουν τη συνδρομή των κατά νόμο προϋποθέσεων για την έκδοση μιας διοικητικής πράξης, με βάση βεβαιώσεις, εκθέσεις, σχέδια αποφάσεων ή άλλα έγγραφα που εκδίδουν επαγγελματίες για γεγονότα ή στοιχεία που είναι συναφή με την άσκηση του επαγγέλματός τους. Οι φορείς του πρώτου εδαφίου πιστοποιούν ότι οι επαγγελματίες διαθέτουν αποδεδειγμένα τα αναγκαία προσόντα, την κατάλληλη εξειδίκευση και εμπειρογνωμοσύνη για την εκτέλεση του έργου που τους ανατίθεται. Οι πιστοποιημένοι επαγγελματίες εγγράφονται σε ειδικό μητρώο που τηρείται από τους φορείς που τους πιστοποίησαν, αποκτούν πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία και δεδομένα που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου που τους ανατίθεται και εκδίδουν βεβαιώσεις, εκθέσεις, σχέδια αποφάσεων ή άλλα έγγραφα που παράγουν πλήρη απόδειξη ως προς τα στοιχεία που εμπεριέχονται σε αυτά ενώπιον των φορέων που τους έχουν πιστοποιήσει. Οι υπάλληλοι που εκδίδουν διοικητικές πράξεις με βάση τις βεβαιώσεις, εκθέσεις, σχέδια αποφάσεων ή άλλα έγγραφα πιστοποιημένων επαγγελματιών δεν έχουν καμία ευθύνη για εγγραφές και ενδείξεις των πράξεων που

οφείλονται σε σφάλματα των βεβαιώσεων, εκθέσεων, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων.

2. Οι φορείς που πιστοποιούν επαγγελματίες πραγματοποιούν υποχρεωτικά δειγματοληπτικό έλεγχο σε ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) επί των διοικητικών πράξεων που εκδίδονται βάσει βεβαιώσεων, εκθέσεων, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων πιστοποιημένων επαγγελματιών. Αν ένας φορέας διαπιστώσει την έκδοση τριών (3) τουλάχιστον εσφαλμένων βεβαιώσεων εκθέσεων, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων από πιστοποιημένο επαγγελματία, ανακαλεί την πιστοποίηση του επαγγελματία, τον διαγράφει από το ειδικό μητρώο πιστοποιημένων επαγγελματιών του και τον αποκλείει για έως πέντε (5) έτη από την απόκτηση πιστοποίησης.

3. Οι πιστοποιημένοι επαγγελματίες δύνανται να ασκούν το έργο τους μετά από ανάθεση από διοικούμενους με υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) που απευθύνεται στον αρμόδιο φορέα. Το άρθρο 7, περί αμεροληψίας των διοικητικών οργάνων, εφαρμόζεται και για τους πιστοποιημένους επαγγελματίες.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται το κατ' αποκοπήν ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται από τον φορέα στους πιστοποιημένους επαγγελματίες ανάλογα με το έργο που τους ανατίθεται, οι προϋποθέσεις και ο τρόπος καταβολής της αποζημίωσης αυτής, καθώς και ο τρόπος αποτύπωσής της στα βιβλία του πιστοποιημένου επαγγελματία.

5. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύνανται να ορίζονται:

α) η κατηγορία και ο ανώτατος αριθμός των επαγγελματιών που δύνανται να πιστοποιηθούν, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την πιστοποίησή τους, καθώς και οι λόγοι αποκλεισμού τους,

β) τα αναγκαία προσόντα για την πιστοποίηση των επαγγελματιών, η κατάλληλη εξειδίκευση και εμπειρογνωμοσύνη αυτών, καθώς και ο τρόπος απόδειξής τους,

γ) αν απαιτείται επιμόρφωση των επαγγελματιών, η ύλη, το πρόγραμμα επιμόρφωσης, ο φορέας επιμόρφωσης, καθώς και οι λεπτομέρειες για τη διαδικασία επιμόρφωσης,

δ) η χρονική διάρκεια της πιστοποίησης των επαγγελματιών,

ε) οι λεπτομέρειες για τη διαπίστωση της έναρξης λειτουργίας του ειδικού μητρώου πιστοποιημένων επαγγελματιών, την εγγραφή των πιστοποιημένων επαγγελματιών σε αυτό, τους λόγους διαγραφής από αυτό, και, αν το έργο δύνανται να ανατεθεί από διοικούμενους, οι λεπτομέρειες για την πρόσβαση των διοικουμένων σε αυτό,

στ) οι κατηγορίες των διοικητικών πράξεων που μπορούν να εκδίδονται βάσει βεβαιώσεων, εκθέσεων, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων πιστοποιημένων επαγγελματιών,

ζ) η διαδικασία για την ανάθεση προς τον πιστοποιημένο επαγγελματία του έργου από τον φορέα ή από τον διοικούμενο,

η) πρότυπα βεβαιώσεων, εκθέσεων ελέγχου ή αυτοψίας, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων που εκδίδονται από τους πιστοποιημένους επαγγελματίες,

θ) ο ανώτατος αριθμός υποθέσεων που μπορούν να χειρίζονται ταυτόχρονα οι πιστοποιημένοι επαγγελματίες, καθώς και ο ανώτατος αριθμός βεβαιώσεων, εκθέσεων, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων που δύνανται να εκδίδει ο ίδιος πιστοποιημένος επαγγελματίας σε ετήσια βάση,

ι) οι αρμόδιοι υπάλληλοι που θα συνεργάζονται με τους πιστοποιημένους επαγγελματίες και θα τους χορηγούν τα αναγκαία στοιχεία από τα αρχεία του φορέα για την εκτέλεση του έργου τους,

ια) οι υποχρεώσεις των πιστοποιημένων επαγγελματιών έναντι του φορέα και των διοικουμένων, σε περίπτωση που η ανάθεση γίνεται από αυτούς,

- ιβ) τα κριτήρια επιβολής των κυρώσεων που επιβάλλονται στους πιστοποιημένους επαγγελματίες, σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος,
- ιγ) τα είδη, τα κριτήρια και ο αριθμός των ελέγχων επί των βεβαιώσεων, εκθέσεων, σχεδίων αποφάσεων ή άλλων εγγράφων,
- ιδ) μέτρα πρόνοιας για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων, ιδίως όταν η αμοιβή του πιστοποιημένου επαγγελματία καταβάλλεται από τον διοικούμενο, και
- ιε) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 5

Ψηφιακή ενημέρωση για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 4 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτική διάταξη

Στην παρ. 5 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), α) διαγράφονται οι λέξεις «κατά τις ρυθμίσεις των παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (Α' 50)», β) προστίθενται νέα εδάφια, δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτο, και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παρ. 1 και 2 του παρόντος, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης. Στον ενδιαφερόμενο χορηγείται μοναδικός κωδικός ή άλλο πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο, το οποίο του παρέχει προσωποποιημένη πρόσβαση στο κεντρικό σημείο τήρησης ιστορικού των υποθέσεών του, όπου μπορεί να παρακολουθεί την πορεία της υπόθεσης προς διεκπεραίωση σε κάθε στάδιο αυτής. Τα στοιχεία, στα οποία έχει πρόσβαση ο ενδιαφερόμενος, περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής: α) την πληροφορία ότι ο φάκελός του κατατέθηκε με πλήρη δικαιολογητικά, β) το διαδικαστικό στάδιο της υπόθεσης, γ) τον εκτιμώμενο χρόνο διεκπεραίωσής της, δ) την υπηρεσιακή μονάδα που είναι αρμόδια για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης, και ε) στοιχεία επικοινωνίας, τηλεφωνικό αριθμό και ηλεκτρονική διεύθυνση, μέσω των οποίων ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επικοινωνεί με την υπηρεσιακή μονάδα που χειρίζεται την υπόθεση στο αντίστοιχο στάδιο. Παράλειψη της υποχρέωσης της παρούσας συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τους αρμόδιους υπαλλήλους και τους Προϊσταμένους τους κατά το άρθρο 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26). Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα και, ιδίως:

- α) ο τρόπος ηλεκτρονικής πρόσβασης του ενδιαφερόμενου,
- β) ο τρόπος ταυτοποίησης του ενδιαφερόμενου κατά τη χρήση του κεντρικού σημείου υποθέσεων του πολίτη,
- γ) ο τρόπος χορήγησης του μοναδικού αριθμού ή του πρόσφορου μέσου για την παρακολούθηση της πορείας της υπόθεσης, και
- δ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία της ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής καταχώρισης στοιχείων για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣ ΠΟΛΙΤΕΣ - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

Άρθρο 6

Υποχρεωτική ανάρτηση εγκυκλίων οδηγιών - Προσθήκη άρθρου 5Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας

Στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α΄ 45) προστίθεται άρθρο 5Α ως εξής:

«Άρθρο 5Α

Υποχρεωτική ανάρτηση εγκυκλίων οδηγιών

1. Εκτός από την υποχρεωτική ανάρτηση που προβλέπεται στην περ. (ε) της παρ. 3 του άρθρου 76 του ν. 4727/2020 (Α΄ 184), περί πεδίου εφαρμογής ψηφιακής διαφάνειας, οι εγκύκλιες οδηγίες που εκδίδονται από δημόσιες υπηρεσίες, υπό την έννοια της παρ. 6 του άρθρου 5 του παρόντος, αναρτώνται αμελλητί σε ιστοσελίδα του φορέα. Κατά παρέκκλιση της παρ. 2 του άρθρου 78 του ν. 4727/2020, περί ισχύος των πράξεων, οι εγκύκλιες οδηγίες του πρώτου εδαφίου δεν ισχύουν πριν από την ανάρτησή τους στον διαδικτυακό τόπο του προγράμματος «Διαύγεια» και στην ιστοσελίδα του φορέα.
2. Με την ευθύνη και τον συντονισμό της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου του φορέα, και αν αυτή δεν υφίσταται, της αρμόδιας Διεύθυνσης Διοικητικού:
 - α) αναρτώνται οι εγκύκλιες οδηγίες στην ιστοσελίδα του φορέα σε κατηγορίες, με βάση τη θεματική τους συνάφεια και
 - β) προσδιορίζονται με διακριτό τρόπο οι εγκύκλιες οδηγίες ή τα τμήματα αυτών που δεν ισχύουν μετά από τροποποίηση της κείμενης νομοθεσίας.»

Άρθρο 7

Ψηφιακή ενημέρωση για ωράρια δημοσίων φορέων - Προσθήκη άρθρου 5Β στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας

Στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α΄ 45) προστίθεται άρθρο 5Β ως εξής:

«Άρθρο 5Β

Ψηφιακή ενημέρωση για ωράρια δημοσίων φορέων

1. Κάθε δημόσιος φορέας, με μέριμνα της οικείας Διεύθυνσης Διοικητικού, τηρεί στην ιστοσελίδα του διαρκώς αναρτημένα τα ωράρια λειτουργίας του, καθώς και τα ωράρια υποδοχής κοινού, δικηγόρων και άλλων κατηγοριών ενδιαφερομένων για τις οποίες ισχύουν ειδικά ωράρια. Στην ανάρτηση επισημαίνονται οι αργίες και οι λουπές ημέρες και ώρες, κατά τις οποίες η υπηρεσία δεν λειτουργεί ή δεν δέχεται κοινό, δικηγόρους ή άλλες κατηγορίες ενδιαφερομένων.
2. Εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι δημόσιοι φορείς προβαίνουν σε ψηφιακή ανάρτηση των ωραρίων λειτουργίας τους.
3. Παράλειψη της υποχρέωσης των παρ. 1 και 2 συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τους αρμόδιους

υπαλλήλους και τους προϊσταμένους τους κατά το άρθρο 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26).»

Άρθρο 8

Διοικητικός μηχανισμός για τη συμμόρφωση της Διοίκησης με δικαστικές αποφάσεις - Προσθήκη άρθρου 10Α στον ν. 4975/2021

Στον ν. 4975/2021 (Α' 62) προστίθεται άρθρο 10Α ως εξής:

«Άρθρο 10Α

Συμμόρφωση με δικαστικές αποφάσεις

1. Επιπλέον των αρμοδιοτήτων του άρθρου 10, οι Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου διασφαλίζουν ότι ο φορέας, στον οποίον υπάγονται, συμμορφώνεται με τις δικαστικές αποφάσεις του άρθρου 1 του ν. 3068/2002 (Α' 274), χωρίς να απαιτείται να ενεργοποιηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στον ν. 3068/2002. Προκειμένου να ασκηθεί αυτή η αρμοδιότητα, οι δικαστικές αποφάσεις του πρώτου εδαφίου κοινοποιούνται στη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του φορέα ή, αν κοινοποιηθούν σε άλλη οργανική μονάδα του φορέα, διαβιβάζονται αμελλητί στη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία:

α) αν η απόφαση επιδικάζει χρηματικό ποσό, ειδοποιεί την αρμόδια Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών των άρθρων 24 και 25 του ν. 4270/2014 (Α' 143), στην οποία και διαβιβάζει αμελλητί την απόφαση για τις νόμιμες ενέργειες,

β) αν η απόφαση αναπέμπει την υπόθεση στη Διοίκηση, διαβιβάζει αυτήν στις οργανικές μονάδες που έχουν αρμοδιότητα για τη συμμόρφωση, παρέχοντας κατευθύνσεις για τις αναγκαίες ενέργειες συμμόρφωσης,

γ) παρακολουθεί τη συμμόρφωση και ενημερώνει σχετικά τον Υπουργό και τον Υπηρεσιακό Γραμματέα ή το ανώτατο μονοπρόσωπο όργανο διοίκησης του φορέα, κατά περίπτωση, και τον ενδιαφερόμενο για την πορεία της, και

δ) επισημαίνει στα πειθαρχικώς προϊστάμενα όργανα παραλείψεις υπαλλήλων σε σχέση με τη συμμόρφωση προς τη δικαστική απόφαση, για να διερευνηθεί αν οι παραλείψεις αυτές συνιστούν πειθαρχικά παραπτώματα.

2. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου παρακολουθεί τη συνολική συμμόρφωση του φορέα στις δικαστικές αποφάσεις, διαπιστώνει συστηματικά προβλήματα και διατυπώνει εισηγήσεις για την επίλυσή τους.»

Άρθρο 9

Υποβολή και παρακολούθηση καταγγελιών για διαφθορά ή κακοδιοίκηση - Προσθήκη άρθρου 24Α στον ν. 4795/2021

Στον ν. 4795/2021 (Α' 62) προστίθεται άρθρο 24Α ως εξής:

«Άρθρο 24Α

Υποβολή και παρακολούθηση καταγγελιών για διαφθορά ή κακοδιοίκηση

1. Το Αυτοτελές Γραφείο Συμβούλου Ακεραιότητας ορίζεται ως η οργανική μονάδα, στην οποία υποβάλλονται καταγγελίες για διαφθορά ή κακοδιοίκηση των υπαλλήλων του δημοσίου τομέα, όπως ενδεικτικά για υπέρμετρες καθυστερήσεις κατά την ικανοποίηση αιτημάτων ή εν γένει κακή εξυπηρέτηση των πολιτών και τις οποίες διαχειρίζεται σύμφωνα με τις παρ. 2 έως 4 του παρόντος. Οι καταγγελίες του πρώτου εδαφίου μπορούν να υποβάλλονται μέσω ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής, στην οποία έχει πρόσβαση αποκλειστικά το Αυτοτελές Γραφείο Συμβούλου Ακεραιότητας. Καταγγελίες που υποβάλλονται σε άλλη οργανική μονάδα διαβιβάζονται αμελλητί στο Αυτοτελές Γραφείο του πρώτου εδαφίου, μη θιγομένων των αρμοδιοτήτων των πειθαρχικών οργάνων.
2. Ο Σύμβουλος Ακεραιότητας αξιολογεί προκαταρκτικά την καταγγελία που λαμβάνει. Αν αυτή είναι προδήλως αβάσιμη, καταχρηστική ή επαναλαμβανόμενη, την θέτει στο αρχείο.
3. Αν καταγγέλλεται η διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος, η καταγγελία διαβιβάζεται αμελλητί στον πειθαρχικό προϊστάμενο του καταγγελλόμενου υπαλλήλου. Αν καταγγέλλεται η διάπραξη ποινικού αδικήματος, η καταγγελία διαβιβάζεται αμελλητί στην αρμόδια εισαγγελική αρχή. Σε κάθε περίπτωση, η καταγγελία διαβιβάζεται και στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.
4. Ο Σύμβουλος Ακεραιότητας παρακολουθεί τη διαδικασία διερεύνησης της καταγγελίας.
5. Όποιος υποβάλλει καταγγελία της παρ. 1, παρέχοντας το όνομα και τον προσωπικό του αριθμό μπορεί να λάβει μοναδικό κωδικό πρόσβασης, προκειμένου να πληροφορείται, από τον Σύμβουλο Ακεραιότητας, την πορεία εξέτασης της καταγγελίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), και να λαμβάνει αιτιολογημένη απάντηση επί της καταγγελίας του. Τα στοιχεία του καταγγέλλοντος είναι διαθέσιμα στον καταγγελλόμενο υπάλληλο.
6. Η υποδοχή και διαχείριση καταγγελιών για διαφθορά ή κακοδιοίκηση που αφορούν στις αυτοτελείς υπηρεσίες και τα εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου που δεν έχουν συστήσει Αυτοτελές Γραφείο Συμβούλου Ακεραιότητας γίνονται από το αντίστοιχο Γραφείο του εποπτεύοντος φορέα.
7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται τα στοιχεία που τηρούνται στην ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή της παρ. 1, οι χρήστες, ο τρόπος πρόσβασης, καθώς και κάθε τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για τη λειτουργία της.»

Άρθρο 10

Ενιαία εφαρμογή νομοθεσίας επί ενδικοφανών προσφυγών - Προσθήκη άρθρου 25Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας

Στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45) προστίθεται άρθρο 25Α ως εξής:

«Άρθρο 25Α

Ενιαία εφαρμογή νομοθεσίας επί ενδικοφανών προσφυγών

1. Οι ενδικοφανείς προσφυγές της παρ. 2 του άρθρου 25, που υποβάλλονται ενώπιον φορέων του πρώτου εδαφίου του άρθρου 1, εξετάζονται υποχρεωτικά από ενιαίο κεντρικό όργανο εξέτασης

- προσφυγών του εκάστοτε φορέα, το οποίο μπορεί να αποτελείται από περισσότερα κλιμάκια.
2. Δεν επιτρέπεται η εξέταση ενδικοφανών προσφυγών από όργανα με καθορισμένη τοπική αρμοδιότητα.
 3. Η χρήση ηλεκτρονικών μέσων τεχνολογίας, πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ) (τηλεδιάσκεψη) για τη διεξαγωγή της συνεδρίασης των οργάνων της παρ. 1, παρέχεται ως δυνατότητα στον διοικούμενο, σε περίπτωση που η ενδικοφανής προσφυγή έχει υποβληθεί σε περιφερειακή υπηρεσία του φορέα, προκειμένου να επιλέξει εάν θα συμμετέχει στη συνεδρίαση μέσω τηλεδιάσκεψης ή με αυτοπρόσωπη παρουσία.
 4. Οι ενδικοφανείς προσφυγές δύνανται να υποβάλλονται και ηλεκτρονικά μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης (gov.gr).
 5. Με αποφάσεις των οργάνων διοίκησης των φορέων της παρ. 1, συστήνονται νέα κεντρικά όργανα εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών και καταργούνται ή συγχωνεύονται σε ενιαία κεντρικά όργανα, προϋφιστάμενα τοπικά όργανα. Με τις ίδιες αποφάσεις καθορίζεται ο τρόπος συγκρότησης, η σύνθεση και η σύγκληση των οργάνων αυτών, η διαδικασία υποβολής και εξέτασης των προσφυγών, η συχνότητα και ο τρόπος διεξαγωγής των συνεδριάσεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία των νέων οργάνων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας τους με τη χρήση των ΤΠΕ του ν. 4727/2020 (Α' 184).
 6. Το παρόν άρθρο δεν καταλαμβάνει τους φορείς, στους οποίους υφίσταται ήδη κεντρικό όργανο εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών, καθώς και τους φορείς εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4495/2017 (Α' 167).
 7. Οι φορείς της παρ. 1 εκδίδουν τις αποφάσεις της παρ. 5 το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Μετά την 1η Ιανουαρίου 2027 δεν εξετάζονται ενδικοφανείς προσφυγές από όργανα με καθορισμένη τοπική αρμοδιότητα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΜΗ ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΑΠΟ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Άρθρο 11

Μη άσκηση ένδικων μέσων από τους Φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης σε αποφάσεις επί υποθέσεων με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία

1. Οι φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) δεν ασκούν ένδικα μέσα κατά οριστικών αποφάσεων πολιτικών και τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, ως προς το κεφάλαιο με το οποίο επιδικάζεται χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης στους ενάγοντες που αποτελούν, κατά την έννοια του άρθρου 932 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), μέλη της οικογένειας προσώπων που απεβίωσαν, καθώς και ως προς το κεφάλαιο με το οποίο επιδικάζεται στους ενάγοντες που υπέστησαν βλάβη υγείας, χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή χρηματική παροχή του άρθρου 931 του Αστικού Κώδικα, επί υποθέσεων με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία.
2. Ως υποθέσεις με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία δύνανται να χαρακτηρίζονται υποθέσεις όπου, ως συνέπεια παράνομων πράξεων ή παραλείψεων οργάνων του Κράτους, ένα (1) ή περισσότερα πρόσωπα

απεβίωσαν ή υπέστησαν βλάβη του σώματος ή της υγείας τους, σε περιπτώσεις:

- α) μείζονος φυσικής, τεχνολογικής ή ανθρωπογενούς καταστροφής,
- β) δυστυχήματος σε δημόσια κτήρια ή εγκαταστάσεις ή υποδομές ή σε μέσα μαζικής μεταφοράς, και
- γ) τρομοκρατικής επίθεσης.

3. Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από κοινή εισήγηση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, χαρακτηρίζεται μια υπόθεση ως ιδιαίτερης κοινωνικής σημασίας. Με όμοια πράξη καθορίζεται η εφαρμογή του παρόντος σε έκτακτα ή και σε τακτικά ένδικα μέσα.

4. Μετά από την έκδοση πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου της παρ. 3, και εντός του πεδίου εφαρμογής της, οι φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης παραιτούνται από ένδικα μέσα που έχουν ήδη ασκήσει και εμπíπτουν στην παρ. 1 και οι εκκρεμείς δίκες καταργούνται.

5. Τα επιδικασθέντα ποσά της παρ. 1 είναι αφορολόγητα, ανεκχώρητα και ακατάσχετα, στα χέρια του Δημοσίου τόσο όσο και τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης. Τα ποσά αυτά δεν δεσμεύονται, ούτε συμψηφίζονται με βεβαιωμένες οφειλές προς τη Φορολογική Διοίκηση, το Δημόσιο, τους ασφαλιστικούς οργανισμούς ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό εισοδηματικών ορίων που τίθενται για τη χορήγηση οποιασδήποτε κοινωνικής ή προνοιακής παροχής. Τα επιδικασθέντα ποσά δεν υπόκεινται στο ψηφιακό τέλος συναλλαγής του Βιβλίου Πρώτου του Κώδικα εμμέσων φόρων επί των συναλλαγών του πεδίου εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, καθώς και λοιπών εμμέσων φόρων (ν. 5177/2025, Α' 21).

Άρθρο 12

Μη προβολή δικαιωμάτων του Δημοσίου έναντι τρίτων και αναγνώριση εμπράγματων δικαιωμάτων τρίτων

1. Το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα έναντι τρίτων και απέχει από την άσκηση αγωγών της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 (Α' 275) όταν:

- α) ο τρίτος απέκτησε την κυριότητα με τίτλο από επαχθή αιτία που μεταγράφηκε έως την 5η Ιουνίου 1993 ή απέκτησε την κυριότητα με άλλο παράγωγο τρόπο και ο τίτλος κτήσης του μεταγράφηκε στο οικείο υποθηκοφυλακείο έως την 11η Ιουνίου 1975. Η προϋπόθεση αυτή πληρούται και από τους τίτλους των δικαιοπαρόχων του, οι οποίοι μεταγράφηκαν εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου,
- β) ο τρίτος κατέχει το ακίνητο μετά από προσωρινό παραχωρητήριο ή έναρξη διαδικασίας διανομής, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών διανομών από οποιαδήποτε αιτία, από το Δημόσιο προς τον τρίτο ή τον δικαιοπάροχό του, υπό την προϋπόθεση ότι η παραχώρηση ή η διανομή δεν ολοκληρώθηκε χωρίς υπαιτιότητα του δικαιούχου,
- γ) επί ακινήτων που διαχειρίζεται το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο τρίτος ή ο δικαιοπάροχός του: γα) απέκτησε κυριότητα βάσει τίτλου, ο οποίος μεταγράφηκε μέχρι την 5η Ιουνίου 1993, ή γβ) συντρέχουν οι προϋποθέσεις των υποπερ. ββ), γγ) ή δδ) της περ. α), ή της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 4061/2012 (Α' 66), περί μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας από το Δημόσιο, ή δ) κατ' εφαρμογή της αγροτικής εποικιστικής νομοθεσίας, έχει υποδειχθεί στον τρίτο ή σε δικαιοπαρόχους του από δημόσια αρχή η εγκατάσταση σε συγκεκριμένο ακίνητο, ιδίως στο πλαίσιο διαδικασιών αποκατάστασης πληθυσμών (προσφύγων), αγροτικών διανομών και αναδασμών.

2. Ο τρίτος αναγνωρίζεται δικαστικά ως κύριος έναντι του Δημοσίου, όταν το Δημόσιο δεν έχει ασκήσει

πράξεις νομής μετά την 23η Φεβρουαρίου 1946 και ο ίδιος νέμεται καλόπιστα το ακίνητο με τους όρους του άρθρου 1042 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164) για τουλάχιστον σαράντα (40) έτη πριν από τη 19η Μαρτίου 2003. Στον χρόνο νομής του τρίτου προσμετράται και ο χρόνος νομής των δικαιοπαρόχου του που διανύθηκε με τις ίδιες προϋποθέσεις.

3. Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται σε ακίνητα τα οποία, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος: α) εμπίπτουν στον ν. 998/1979 (Α' 289), περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας, β) βρίσκονται εντός οριοθετημένου υδατορέματος, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 4258/2014 (Α' 94), περί διαδικασίας οριοθέτησης, ή εντός ζώνης πενήντα (50) μέτρων από τις οριοθετημένες όχθες αυτού, καθώς και εντός αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης ή πυθμένα, γ) αποτελούν πράγματα εκτός συναλλαγής, είτε ανήκουν στην κυριότητα, διοίκηση και διαχείριση του Δημοσίου, κατά το άρθρο 7 του Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220), περί κυριότητας, διοίκησης και διαχείρισης σε ακίνητα μνημεία, οργανωμένους αρχαιολογικούς χώρους και εν γένει ακίνητα πολιτιστικής κληρονομιάς, είτε είναι εκτός συναλλαγής κατά το άρθρο 966 του Αστικού Κώδικα.

4. Άλλες διατάξεις με τις οποίες ορίζεται ότι το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα έναντι τρίτων δεν θίγονται. Οι διαδικασίες μη προβολής δικαιωμάτων που προβλέπονται από τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου δύνανται να εφαρμόζονται αντί του παρόντος, κατ' επιλογή των τρίτων, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτές.

Άρθρο 13

Διαδικασία μη προβολής δικαιωμάτων του Δημοσίου πριν και μετά την άσκηση αγωγής της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 ή αίτησης της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 και σε κάθε στάδιο της δίκης

1. Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 12, περί μη προβολής δικαιωμάτων έναντι τρίτων και αναγνώρισης εμπράγματων δικαιωμάτων τρίτων κατά τις πρώτες εγγραφές στο Εθνικό Κτηματολόγιο, κατά τον χρόνο των πρώτων εγγραφών στο Εθνικό Κτηματολόγιο, το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα και ακολουθούνται οι διαδικασίες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, ανά διαδικαστικό στάδιο.

2. Αν η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 12 διαπιστώνεται πριν ασκηθεί αγωγή ή κύρια παρέμβαση, η αρμόδια υπηρεσία του φορέα που διαχειρίζεται το ακίνητο δεν προβάλλει δικαιώματα, απέχει από την άσκηση αγωγής ή κύριας παρέμβασης ή ανακαλεί προηγούμενο σχετικό αίτημά της και ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 18 του ν. 2664/1998 (Α' 275), περί διόρθωσης πρόδηλων σφαλμάτων, με την υποβολή αίτησης διόρθωσης, στην οποία επισυνάπτονται τα αποδεικτικά έγγραφα του άρθρου 14 του παρόντος.

3. Εκκρεμείς δίκες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, με ενάγον ή κυρίως παρεμβαίνον το Δημόσιο κατά τρίτων για τα ακίνητα της παρ. 1 του άρθρου 12 καταργούνται.

4. Αν η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 12 διαπιστώνεται μετά την άσκηση αγωγής από τον τρίτο κατά του Δημοσίου, κατά το στάδιο της διαμεσολάβησης της περ. δ) της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998, η αρμόδια υπηρεσία του φορέα που διαχειρίζεται το ακίνητο τη βεβαιώνει στο έγγραφο που διαβιβάζει στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και συντάσσεται πρακτικό διαμεσολάβησης με επίτευξη συμφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 4640/2019 (Α' 190).

5. Στην περίπτωση άσκησης αγωγής από τον τρίτο κατά του Δημοσίου, όταν η συνδρομή των

προϋποθέσεων του άρθρου 12 διαπιστώνεται μετά την πάροδο του σταδίου της διαμεσολάβησης και μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον δικαστηρίου οποιουδήποτε βαθμού δικαιοδοσίας ή ενώπιον του Αρείου Πάγου, η αρμόδια υπηρεσία αποστέλλει σχετικό έγγραφο προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ώστε αυτό να εξεταστεί από την αρμόδια τριμελή επιτροπή του άρθρου 6 του ν. 4831/2021 (Α' 170), περί αρμοδιοτήτων τριμελών επιτροπών, προκειμένου να εκδοθεί πράξη ή πρακτικό περί μη προβολής δικαιωμάτων από το Δημόσιο. Η πράξη ή το πρακτικό, κατά παρέκκλιση του άρθρου 12 του ν. 2664/1998, καταχωρίζεται στο κτηματολογικό φύλλο και διορθώνεται η πρώτη εγγραφή. Η υπόθεση διαγράφεται από το πινάκιο μετά την προσκόμιση της ανωτέρω πράξης ή πρακτικού από τον επιμελέστερο διάδικο.

6. Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 12 και εκδίδεται οριστική ή τελεσίδικη απόφαση υπέρ του τρίτου, το Δημόσιο δεν ασκεί ένδικο μέσο ή παραιτείται από ήδη ασκηθέν.

Άρθρο 14

Έγγραφα που αποδεικνύουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες δεν προβάλλονται δικαιώματα από το Δημόσιο έναντι τρίτων και αναγνωρίζονται εμπράγματα δικαιώματα τρίτων

1. Η προϋπόθεση της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 12, περί μη προβολής δικαιωμάτων έναντι τρίτων και αναγνώρισης εμπράγματων δικαιωμάτων τρίτων κατά τις πρώτες εγγραφές στο Εθνικό Κτηματολόγιο, αποδεικνύεται από συμβολαιογραφικά έγγραφα και τις αντίστοιχες πράξεις μεταγραφής που αφορούν στο επίδικο ακίνητο.

2. Η προϋπόθεση της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 12 αποδεικνύεται από τον προσωρινό τίτλο ή τη διοικητική πράξη της ατελούς μεταβίβασης.

3. Η προϋπόθεση της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 12 αποδεικνύεται από:

α) τον τίτλο, ο οποίος μεταγράφηκε μέχρι την 5η Ιουνίου 1993, ή

β) την πράξη παραχώρησης διοικητικού οργάνου ή το πρωτόκολλο παράδοσης και παραλαβής οικοπέδου της Επιτροπής Αποκαταστάσεων Προσφύγων κυρωμένων διανομών αγροκτημάτων της Χώρας ή σχετική βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας, με την οποία διαπιστώνεται το πραγματικό γεγονός, όπως αυτό προκύπτει από τα τηρούμενα αρχεία της και τα υποβληθέντα από τον τρίτο έγγραφα, ότι ο ίδιος ή ο δικαιούχος του απέκτησε το ακίνητο ως δικαιούχος οικοπέδου σε συνοικισμό κυρωμένων διανομών αγροκτημάτων της Χώρας, σύμφωνα με το άρθρο 26 του από 29.10.1949 Αγροτικού Κώδικα (Α' 342), ή την απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 4061/2012 (Α' 66), περί μη προβολής δικαιωμάτων κυριότητας από το Δημόσιο, βάσει της οποίας ο τρίτος ή ο δικαιούχος του κρίθηκε δικαιούχος του οικοπέδου ή του κλήρου.

4. Η προϋπόθεση της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 12 αποδεικνύεται με τη σχετική έγγραφη υπόδειξη ή διαταγή δημόσιας αρχής ή με σχετική βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας, με την οποία διαπιστώνεται το πραγματικό γεγονός, όπως αυτό προκύπτει από τα τηρούμενα αρχεία της και τα υποβληθέντα από τον τρίτο έγγραφα.

5. Οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 12 αποδεικνύονται, κατά παρέκκλιση του άρθρου 13, ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, με κάθε πρόσφορο μέσο για την απόδειξη της νομής του τρίτου και των δικαιωπαρόχων του με καλή πίστη με τους όρους του άρθρου 1042 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164) για τουλάχιστον σαράντα (40) έτη πριν από τη 19η Μαρτίου 2003.

6. Η μη αποστολή από την αρμόδια υπηρεσία των εγγράφων ή βεβαιώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 13, περί διαδικασίας μη προβολής δικαιωμάτων του Δημοσίου πριν και μετά την άσκηση αγωγής της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 ή αίτησης της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 και σε κάθε στάδιο της δίκης, καθώς και στο παρόν, συνιστά ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα, για το οποίο επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές των περ. α) έως ε) του άρθρου 109 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Άρθρο 15

Υπηρεσία μιας στάσης (one-stop shop) για τη σύσταση και μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων

1. Ο συμβολαιογράφος καθιερώνεται ως υπηρεσία μιας στάσης για τη μεταβίβαση ακινήτων από επαχθή, χαριστική αιτία και αιτία θανάτου.
2. Στο πλαίσιο της υπηρεσίας μιας στάσης, ο συμβολαιογράφος:
 - α) συντάσσει το σχέδιο του συμβολαίου σε συμφωνία με τους συμβαλλομένους,
 - β) συλλέγει με διαλειτουργικότητα τα δικαιολογητικά που απαιτούνται από τις δημόσιες υπηρεσίες, και ιδίως:
 - βα) αποδεικτικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας,
 - ββ) ηλεκτρονική ταυτότητα ακινήτου,
 - βγ) κτηματολογικό φύλλο, κτηματολογικό διάγραμμα και πιστοποιητικό κτηματογραφούμενου ακινήτου του μεταβιβαζόμενου ακινήτου,
 - βδ) δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη συμπλήρωση της δήλωσης φόρου μεταβίβασης ακινήτου, περιλαμβανομένων και των δικαιολογητικών που απαιτούνται για κάθε απαλλαγή από αυτόν ή μείωση αυτού, καθώς και της δήλωσης φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής, περιλαμβανομένων και των δικαιολογητικών που απαιτούνται για κάθε απαλλαγή από αυτόν ή μείωση αυτού,
 - γ) συμπληρώνει με βάση τα στοιχεία που του παρέχουν οι συμβαλλόμενοι και αναρτά στην εφαρμογή myPROPERTY τη δήλωση, εισπράττει μετά από τον άμεσο προσδιορισμό και αποδίδει τον οφειλόμενο φόρο κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής,
 - δ) συμπληρώνει με βάση τα στοιχεία που του παρέχουν οι συμβαλλόμενοι και αναρτά στην εφαρμογή myPROPERTY τη δήλωση, εισπράττει μετά από τον άμεσο προσδιορισμό και αποδίδει τον φόρο κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής για το μεταβιβαζόμενο ακίνητο, αν δεν έχει καταβληθεί,
 - ε) παρακρατεί από το τίμημα και καταβάλλει προς τη Φορολογική Διοίκηση το ποσό που έχει προσδιοριστεί με πράξη του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), προς εξόφληση των οφειλών προς το Δημόσιο και προς άρση της κατάσχεσης που τυχόν έχει επιβληθεί επί του μεταβιβαζόμενου ακινήτου στο πλαίσιο αναγκαστικής εκτέλεσης για οφειλή προς τη Φορολογική Διοίκηση,
 - στ) εισπράττει και αποδίδει τα τέλη καταχώρισης του συμβολαίου στο Κτηματολόγιο, κατόπιν υπολογισμού και βεβαίωσης του ποσού των οφειλόμενων τελών από την αρμόδια υπηρεσία του Κτηματολογίου,

ζ) εισπράττει και αποδίδει το τίμημα της συναλλαγής στον πωλητή, όταν το τίμημα εξοφλείται κατά την κατάρτιση της συμβολαιογραφικής πράξης. Ο συμβολαιογράφος δύναται να εισπράττει και να αποδίδει το τίμημα της συναλλαγής στον πωλητή εκτός των περιπτώσεων του πρώτου εδαφίου, εφόσον τούτο συμφωνείται ρητά από τους συμβαλλομένους και προβλέπεται ειδικά στη συμβολαιογραφική πράξη. Η καταβολή μέρους ή του συνόλου του τιμήματος στον ακατάσχετο δεσμευμένο λογαριασμό ειδικού σκοπού (escrow account) που τηρεί ο συμβολαιογράφος συνιστά μερική ή ολική εξόφληση, ενώ η μη καταβολή ή η εκπρόθεσμη καταβολή του στον λογαριασμό αυτόν έχει τις ίδιες έννομες συνέπειες με τη μη καταβολή ή την εκπρόθεσμη καταβολή στον πωλητή. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων, ο συμβολαιογράφος συντάσσει, μετά από αίτηση του αγοραστή, πράξη μερικής ή ολικής εξόφλησης, χωρίς να απαιτείται η σύμπραξη του πωλητή, βεβαιώνοντας την κατάθεση του σχετικού ποσού στον ειδικό λογαριασμό του και την απόδοσή του, στον υποδειχθέντα στη συμβολαιογραφική πράξη, τραπεζικό λογαριασμό του πωλητή,

η) υπογράφει τη συμβολαιογραφική πράξη μετά από τους συμβαλλομένους και την καταβολή των συνολικών χρηματικών ποσών που έχουν συμφωνηθεί και αυτών που αντιστοιχούν σε φόρους, τέλη, έξοδα, αμοιβή του συμβολαιογράφου, και

θ) υποβάλλει τη συμβολαιογραφική πράξη στο Κτηματολόγιο με διαλειτουργικότητα προς καταχώριση.

3. Για τις ενέργειες της παρ. 2 οφείλεται αμοιβή σύμφωνα με το άρθρο 40 του Κώδικα Συμβολαιογράφων (ν. 2830/2000, Α' 96), περί δικαιωμάτων συμβολαιογράφων.

Άρθρο 16

Κατάργηση υποχρεωτικής επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε συμβόλαια ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές που έχουν κτηματογραφηθεί - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 5 ν. 651/1977

Στην παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 651/1977 (Α' 207), περί υποχρεωτικής επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε συμβόλαια μεταβίβασης ακινήτου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το κείμενο μεταφέρεται από την καθαρεύουσα στη δημοτική γλώσσα, β) το τελευταίο εδάφιο αντικαθίσταται, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Σε κάθε δικαιοπραξία που έχει ως αντικείμενο τη μεταβίβαση λόγω πώλησης οικοπέδου ή αγροτεμαχίου με ή χωρίς κτίσματα, επισυνάπτεται στο πωλητήριο συμβόλαιο τοπογραφικό διάγραμμα, το οποίο υπογράφεται από τους συμβαλλομένους και τον μηχανικό ή υπομηχανικό που το συνέταξε, στο οποίο αναγράφονται τα μήκη των πλευρών, τα όρια προς τις όμορες ιδιοκτησίες, τα ονόματα των γνωστών ιδιοκτητών τους, καθώς και το εμβαδόν του πωλούμενου ακινήτου. Επί του διαγράμματος ο μηχανικός ή υπομηχανικός που το συντάσσει δηλώνει υπεύθυνα αν, επί του μεταβιβαζόμενου ακινήτου, επιτρέπεται ή όχι η ανοικοδόμηση σύμφωνα με τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις. Αν το μεταβιβαζόμενο ακίνητο αποτελεί τμήμα μεγαλύτερης έκτασης, βεβαιώνεται στο ίδιο σχεδιάγραμμα από τον μηχανικό ή υπομηχανικό αν και το μέρος που απομένει στον πωλητή πληροί ή όχι τους όρους δόμησης. Εξαιρούνται από την υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου οι μεταβιβάσεις λόγω πώλησης αγροτεμαχίων που βρίσκονται σε καθαρά αγροτικές περιοχές, με ή χωρίς κτίσματα. Δεν απαιτείται να επισυναφθεί το τοπογραφικό διάγραμμα της παρούσας σε δικαιοπραξίες με αντικείμενο τη μεταβίβαση ακινήτου που βρίσκεται σε περιοχή στην οποία υφίσταται λειτουργούν Κτηματολόγιο, εφόσον στην περιοχή αυτή έχει κυρωθεί και μεταγραφεί πράξη εφαρμογής και με τη δικαιοπραξία δεν μεταβάλλονται

τα όρια του μεταβιβαζόμενου ακινήτου.»

Άρθρο 17

Καταβολή φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής κατά τη μεταβίβαση ακινήτου - Προσθήκη παρ. 1α στο άρθρο 103 του Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας

Στο άρθρο 103 του Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας (ν. 5219/2025, Α' 130), περί υποχρεώσεων δημόσιων αρχών σχετικά με το πιστοποιητικό, προστίθεται παρ. 1α ως εξής:

«1α. Κατ' εξαίρεση της παρ. 1, επιτρέπεται η σύνταξη και μεταγραφή συμβολαίου, με το οποίο μεταβιβάζεται η κυριότητα με επαχθή αιτία ή συνιστώνται από την ίδια αιτία εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο που αποκτήθηκε αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής, χωρίς προσάρτηση του πιστοποιητικού του άρθρου 102, αν η δήλωση υποβάλλεται μαζί με τη δήλωση του φόρου μεταβίβασης ακινήτου ή σύστασης εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε ακίνητο και ο συμβολαιογράφος παρακρατεί από το τίμημα και αποδίδει στη Φορολογική Διοίκηση ποσό που αντιστοιχεί στο όριο παρακράτησης που ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58), περί αποδεικτικού ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής. Στην περίπτωση αυτή ο συμβολαιογράφος μνημονεύει υποχρεωτικά στο συμβόλαιο που συντάσσει την υποβληθείσα, κατά περίπτωση, δήλωση φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής, καθώς και τα στοιχεία αυτής.»

Άρθρο 18

Άρση κατάσχεσης που έχει επιβληθεί από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων - Προσθήκη άρθρου 47Α στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας

Στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58), περί αναγκαστικής εκτέλεσης, προστίθεται άρθρο 47Α ως εξής:

«Άρθρο 47Α

Άρση κατάσχεσης που έχει επιβληθεί από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων σε ακίνητο εν όψει μεταβίβασής του

1. Η Φορολογική Διοίκηση, μετά από αίτηση του οφειλέτη, εκδίδει απόφαση άρσης κατάσχεσης που έχει επιβάλει σε ακίνητό του για βεβαιωμένες οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση, ενόψει μεταβίβασής του από επαχθή αιτία με τίμημα, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι όροι:

α) πληρούνται κατά τον χρόνο αποδέσμευσης, οι όροι χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής κατά το άρθρο 12 του Κώδικα,

β) το τίμημα της μεταβίβασης δεν δύναται να υπολείπεται της εμπορικής αξίας του ακινήτου, όπως αυτή έχει προσδιορισθεί κατά τον χρόνο της κατάσχεσης. Όταν η εμπορική αξία του ακινήτου είναι κατώτερη της αντικειμενικής αξίας αυτού, λαμβάνεται υπόψη η αντικειμενική αξία. Σε περίπτωση που η κατάσχεση έχει επιβληθεί πέραν της πενταετίας πριν από την υποβολή της αίτησης της παρ. 1, ο οφειλέτης προσκομίζει έκθεση εκτίμησης της εμπορικής αξίας του υπό μεταβίβαση ακινήτου από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή, και

γ) από το τίμημα της μεταβίβασης, παρακρατείται και αποδίδεται από τον συμβολαιογράφο στη

Φορολογική Διοίκηση, ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό του συνόλου του τρέχοντος υπολοίπου της επιβληθείσας κατάσχεσης. Το ποσοστό παρακράτησης του προηγούμενου εδαφίου προσδιορίζεται με βάση κριτήρια φορολογικής συνέπειας του οφειλέτη και εισπραξιμότητας της εναπομένουσας οφειλής και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπολείπεται του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%). Εφόσον το ποσό που προκύπτει από την παρακράτηση της παρούσας περίπτωσης είναι μεγαλύτερο του ποσού παρακράτησης της περ. α), για την άρση της κατάσχεσης παρακρατείται και αποδίδεται το μεγαλύτερο αυτό ποσό. Σε περίπτωση που το ποσό της παρακράτησης, που προκύπτει από την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων, υπερβαίνει το τίμημα, όπως αυτό καθορίστηκε με την περ. β) της παρ. 1, παρακρατείται και αποδίδεται το σύνολο του τιμήματος και η κατάσχεση αίρεται για το μεταβιβαζόμενο ακίνητο.

2. Εάν το σύνολο των βεβαιωμένων ληξιπρόθεσμων οφειλών έχει διασφαλιστεί πλήρως από εγγυήσεις ή εμπράγματα ασφάλειες, δεν απαιτείται η πλήρωση του όρου της περ. γ) της παρ. 1.

3. Με την πλήρωση των ανωτέρω όρων η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει άμεσα απόφαση άρσης κατάσχεσης.

4. Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) καθορίζονται η διαδικασία, το έντυπο της απόφασης άρσης κατάσχεσης και η διάρκεια ισχύος αυτής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος. Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα κριτήρια φορολογικής συνέπειας του οφειλέτη και εισπραξιμότητας της εναπομένουσας οφειλής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 19

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μετά από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.):

α) ορίζεται η έναρξη λειτουργίας των συμβολαιογράφων ως υπηρεσίας μιας στάσης, σύμφωνα με το άρθρο 15, και οι περιοχές της χώρας, στις οποίες βρίσκονται τα ακίνητα που θα μεταβιβάζονται με αξιοποίηση της υπηρεσίας μιας στάσης,

β) ρυθμίζονται τεχνικά και λεπτομερειακά θέματα για την εφαρμογή του άρθρου 15 και, ιδίως, τα σχετικά με:

βα) τη δυνατότητα λήψης, μέσω διαλειτουργικότητας, των δικαιολογητικών που απαιτούνται για τη μεταβίβαση του ακινήτου και τη συμπλήρωση της δήλωσης φόρου μεταβίβασης ακινήτου και φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής και τις απαλλαγές από αυτούς ή τις μειώσεις αυτών.

ββ) την καταβολή προς τον συμβολαιογράφο του τιμήματος και των φόρων, τελών, αμοιβών και εξόδων που σχετίζονται με τη μεταβίβαση,

βγ) την παρακράτηση, από τον συμβολαιογράφο, του ποσού που αντιστοιχεί στην αμοιβή του,

βδ) την καταβολή, από τον συμβολαιογράφο, των φόρων, τελών και εξόδων στους αντίστοιχους δημόσιους φορείς, καθώς και του υπολειπόμενου τιμήματος στον πωλητή,

βε) τη διενέργεια των πράξεων των υποπερ. βα) έως βδ) μέσω ακατάσχετου δεσμευμένου λογαριασμού ειδικού σκοπού (escrow account) που τηρεί ο συμβολαιογράφος, βστ) τη διαδικασία κίνησης του λογαριασμού της υποπερ. βε), βζ) τη δυνατότητα αυτοματοποιημένης υποβολής του συμβολαίου προς καταχώριση στο Κτηματολόγιο και τον χρόνο που αυτή μπορεί να γίνεται, και βη) τη συνάρτηση των πράξεων των υποπερ. βα) έως βδ) με την καταχώριση του συμβολαίου στο Κτηματολόγιο.

2. Με απόφαση του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα για ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης φόρου κληρονομίας μαζί με τη δήλωση φορολογίας μεταβίβασης ακινήτων, όταν αφορούν στο ίδιο ακίνητο. Με την ίδια απόφαση μπορεί να καθορίζονται ο τρόπος, το περιεχόμενο και ο χρόνος υποβολής των ανωτέρω δηλώσεων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 20 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Εγκύκλιες οδηγίες που έχουν δημοσιευθεί πριν από την έναρξη ισχύος του άρθρου 6, περί υποχρεωτικής ανάρτησης εγκυκλίων οδηγιών, και ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2026, χωρίς να απαιτείται η δημοσίευσή τους στην ειδική ιστοσελίδα που προβλέπει το άρθρο 6. Από την 1η Οκτωβρίου 2026, εγκύκλιες οδηγίες που είναι σε ισχύ και δεν είναι αναρτημένες σύμφωνα με το άρθρο 6, παύουν να ισχύουν.

2. Το άρθρο 11, περί μη άσκησης ένδικων μέσων από τους φορείς Κεντρικής Κυβέρνησης σε αποφάσεις επί υποθέσεων με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία, καταλαμβάνει και τις μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εκδοθείσες οριστικές αποφάσεις και τις εκκρεμείς δίκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ **ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

Άρθρο 21 **Έναρξη ισχύος**

1. Με την επιφύλαξη των παρ. 2, 3 και 4 ο παρών νόμος ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η παραγωγική λειτουργία του Μητρώου της παρ. 7 του άρθρου 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α΄ 45) αρχίζει από την 1η Ιουνίου 2026.

3. Το άρθρο 5, περί ψηφιακής ενημέρωσης για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων και το άρθρο 9, περί υποβολής και παρακολούθησης καταγγελιών από το Αυτοτελές Γραφείο Συμβούλου Ακεραιότητας, ισχύουν από την 1η Ιουνίου 2026.

4. Το άρθρο 15, περί υπηρεσίας μιας στάσης (one-stop shop) για τη σύσταση και μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων, ισχύει από τον χρόνο που προσδιορίζεται με την κοινή απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 19.

Αθήνα, 17 Μαρτίου 2026

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Κ. Πιερρακάκης

Θ. Λιβάνιος

Στ. Ν. Παπασταύρου

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Π. Θεοδωρικάκος

Γ. Φλωρίδης

Κ. Τσιάρας

ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Δ. Παπαστεργίου

Ι. Κεφαλογιάννης

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

Σχέδιο νόμου
του Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης και Υπουργού Επικρατείας με τίτλο:
«Παρεμβάσεις για ένα κράτος πιο φιλικό στον πολίτη»

Επισπεύδον Υπουργείο:
Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Επικρατείας

Στοιχεία επικοινωνίας: Λάμπρος Οικονόμου, Νομικός Σύμβουλος Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης και Υπουργού Επικρατείας, τηλ. 210 3385186, email: l.oikonomou.vp@gmail.com

Επιλέξατε από τον παρακάτω κατάλογο τον τομέα ή τους τομείς νομοθέτησης στους οποίους αφορούν οι βασικές διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης:

ΤΟΜΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ	(X)
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ¹	☐
ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ – ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ²	☐
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ / ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ / ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ³	☐
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ⁴	☐
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ – ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ⁵	☒
ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ⁶	☐

- ¹ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Υπουργείου Πολιτισμού.
- ² Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εξωτερικών και Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.
- ³ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.
- ⁴ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Υγείας, Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.
- ⁵ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εσωτερικών, Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, Υπουργείου Δικαιοσύνης, Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.
- ⁶ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείου Ανάπτυξης, Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείου Τουρισμού και Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

A. Αιτιολογική έκθεση

Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης	
1.	<p>Ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση;</p> <p>Με τις προτεινόμενες διατάξεις αντιμετωπίζονται διάφορες δυσλειτουργίες και παθογένειες του δημόσιου τομέα και εκσυγχρονίζονται διοικητικές διαδικασίες. Συγκεκριμένα, αντιμετωπίζεται η ταλαιπωρία των πολιτών σε σειρά συναλλαγών τους με το κράτος. Αξιοποιούνται ψηφιακά εργαλεία, προκειμένου να διευκολυνθεί η επικοινωνία τους με τις δημόσιες υπηρεσίες κατά την υποβολή αιτημάτων ή καταγγελιών τους. Προβλέπεται πάγια ρύθμιση για μη άσκηση ενδίκων μέσων από το Δημόσιο σε δικαστικές διαφορές με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία. Προστίθενται και άλλες περιπτώσεις, στις οποίες το Ελληνικό Δημόσιο δεν προβάλλει εμπράγματα δικαιώματα έναντι τρίτων για λόγους προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και περιορίζονται οι περιπτώσεις διεκδίκησης των περιουσιών τους από το Ελληνικό Δημόσιο. Τέλος, απλουστεύονται οι διαδικασίες για τη μεταβίβαση ακινήτων.</p>
2.	<p>Γιατί αποτελεί πρόβλημα;</p> <p>Οι γραφειοκρατικές απαιτήσεις συχνά προκαλούν καθεστώς ανασφάλειας στους συναλλασσόμενους με τη δημόσια διοίκηση και καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους. Οι πολίτες, όταν υποβάλλουν κάποια αίτηση, συχνά αγνοούν τη μετέπειτα πορεία της μέχρι την αποδοχή ή την απόρριψή της από τη Διοίκηση. Η έλλειψη πλήρους ψηφιοποίησης των διαδικασιών στη δημόσια διοίκηση στερεί από τους διοικουμένους τη δυνατότητα να ενημερώνονται για την πορεία των υποθέσεών τους (αιτήσεων ή καταγγελιών). Δικαστικές διαφορές που αφορούν υποθέσεις με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία αντιμετωπίζονται αποσπασματικά και κατά περίπτωση, αφού δεν υφίσταται σχετική πάγια ρύθμιση. Χιλιάδες πολίτες ταλαιπωρούνται με δικαστικές διενέξεις με το Δημόσιο, το οποίο προβάλλει δικαιώματα σε ακίνητα, για τα οποία έχουν γίνει καλόπιστες μεταβιβάσεις εμπράγματων δικαιωμάτων επί δεκαετίες και έχουν δημιουργηθεί κοινωνικές καταστάσεις που αξίζουν προστασία με τη σύμπραξη ή την ανοχή της Πολιτείας. Η ύπαρξη πολλών διαδικασιών και η αναζήτηση πληθώρας δικαιολογητικών για τη μεταβίβαση ακινήτων καθιστούν τη διαδικασία αργή και επισφαλή.</p>
3.	<p>Ποιους φορείς ή πληθυσμιακές ομάδες αφορά;</p> <p>Το σύνολο των δημόσιων υπηρεσιών και των συναλλασσομένων με αυτές. Τους ιδιοκτήτες ακινήτων που είναι σε δικαστική διαμάχη με το Δημόσιο. Όσους επιθυμούν να αγοράσουν ή να πουλήσουν ακίνητα.</p>

Η αναγκαιότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης							
4.	<p>Το εν λόγω ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση στο παρελθόν;</p> <p>ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐</p> <p>Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ισχύον νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα;</p> <p>Άρθρα 3 και 4: άρθρο 3 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), Άρθρο 5: άρθρο 4 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), Άρθρο 16: άρθρο 5 ν. 651/1977 (Α' 207).</p>						
5.	<p>Γιατί δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;</td> <td>Τα ζητήματα δύνανται να αντιμετωπισθούν μόνο με τροποποίηση νόμου.</td> </tr> <tr> <td>ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;</td> <td>Τα ζητήματα δύνανται να αντιμετωπισθούν μόνο με τροποποίηση νόμου.</td> </tr> <tr> <td>iii) με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων;</td> <td>Τα ζητήματα δύνανται να αντιμετωπισθούν μόνο με τροποποίηση νόμου.</td> </tr> </tbody> </table>	i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Τα ζητήματα δύνανται να αντιμετωπισθούν μόνο με τροποποίηση νόμου.	ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Τα ζητήματα δύνανται να αντιμετωπισθούν μόνο με τροποποίηση νόμου.	iii) με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων;	Τα ζητήματα δύνανται να αντιμετωπισθούν μόνο με τροποποίηση νόμου.
i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Τα ζητήματα δύνανται να αντιμετωπισθούν μόνο με τροποποίηση νόμου.						
ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Τα ζητήματα δύνανται να αντιμετωπισθούν μόνο με τροποποίηση νόμου.						
iii) με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων;	Τα ζητήματα δύνανται να αντιμετωπισθούν μόνο με τροποποίηση νόμου.						

Συναφείς πρακτικές	
6.	<p>Έχετε λάβει υπόψη συναφείς πρακτικές; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐</p> <p>Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε συγκεκριμένα:</p>

i) σε άλλη/ες χώρα/ες της Ε.Ε. ή του ΟΟΣΑ:	
ii) σε όργανα της Ε.Ε.:	
iii) σε διεθνείς οργανισμούς:	

Στόχοι αξιολογούμενης ρύθμισης	
7.	<p>Σημειώστε ποιοι από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση</p> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☒ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☒ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> </div>
8.	<p>Ποιοι είναι οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης;</p>
i) βραχυπρόθεσμοι:	<p>Κεφάλαιο Β': Η παροχή πιστοποίησης σε ιδιώτες, προκειμένου αυτοί να δύνανται να βεβαιώνουν γεγονότα ή στοιχεία που είναι συναφή με την άσκηση του επαγγέλματός τους χωρίς να απαιτείται η περαιτέρω σύμπραξη των διοικητικών αρχών, η ικανοποίηση αιτημάτων των διοικουμένων κατόπιν</p>

	<p>υποβολής σχετικής υπεύθυνης δήλωσης από αυτούς, ώστε να μην κωλύεται και να καθυστερεί η ικανοποίηση αιτημάτων τους με υπαιτιότητα της Διοίκησης, καθώς και η δυνατότητα ηλεκτρονικής παρακολούθησης από τον διοικούμενο της πορείας της υπόθεσής του που εκκρεμεί ενώπιον της Διοίκησης.</p> <p>Κεφάλαιο Γ': Η ανάρτηση των εγκυκλίων οδηγιών που εκδίδει η Διοίκηση σε ιστοσελίδα κάθε φορέα, η ανάρτηση στην ιστοσελίδα κάθε υπηρεσίας του ωραρίου λειτουργίας της, των αργιών και των λοιπών ημερών και ωρών, κατά τις οποίες η υπηρεσία δεν είναι διαθέσιμη προς τους πολίτες, η διασφάλιση της συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις με την πρόβλεψη σχετικής αρμοδιότητας της οικείας Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, η διαχείριση καταγγελιών για διαφθορά και κακοδιοίκηση από τον Σύμβουλο Ακεραιότητας, καθώς και η ενιαία εφαρμογή της νομοθεσίας επί ενδικοφανών προσφυγών.</p> <p>Κεφάλαιο Δ': Η αποχή του Δημοσίου από την άσκηση ενδίκων μέσων κατά αποφάσεων που επιδικάζουν χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης ή ηθικής βλάβης ή χρηματικής παροχής του άρθρου 931 του Αστικού Κώδικα σε υποθέσεις με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία, η προστασία των επιδικασθέντων χρηματικών ποσών από εκχώρηση ή κατάσχεση από το Δημόσιο ή εις χείρας τρίτων, καθώς και η απαλλαγή τους από φόρο και ψηφιακό τέλος συναλλαγής του Κώδικα έμμεσων φόρων επί των συναλλαγών του πεδίου εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, καθώς και λοιπών έμμεσων φόρων (ν. 5177/2025, Α' 21), ο μη συμψηφισμός τους με βεβαιωμένες οφειλές προς τη Φορολογική Διοίκηση, το Δημόσιο, τους ασφαλιστικούς οργανισμούς ή τα πιστωτικά ιδρύματα και η μη λήψη αυτών υπόψη για τον υπολογισμό εισοδηματικών ορίων που τίθενται για τη χορήγηση</p>
--	---

		<p>οποιασδήποτε κοινωνικής ή προνοιακής παροχής και, τέλος, η καθιέρωση ουσιαστικών και διαδικαστικών προϋποθέσεων υπό τη συνδρομή των οποίων το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα και απέχει από την άσκηση αγωγών κατά την ολοκλήρωση των πρώτων εγγραφών στο Εθνικό Κτηματολόγιο, σε κάθε πιθανό στάδιο, ένδικο ή μη, εφόσον αποδεικνύονται από τα προβλεπόμενα έγγραφα.</p> <p>Κεφάλαιο Ε': Η απλούστευση της διαδικασίας για τη σύσταση και μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων από τον συμβολαιογράφο που επέλεξαν τα συμβαλλόμενα μέρη, ο οποίος θα προχωρεί στη συλλογή με διαλειτουργικότητα των απαιτούμενων δικαιολογητικών εγγράφων από τις δημόσιες υπηρεσίες και χωρίς την παρεμβολή της Φορολογικής Αρχής, του Κτηματολογίου ή άλλων υπηρεσιών, η κατάργηση της υποχρεωτικής επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε συμβόλαια ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές που έχουν κτηματογραφηθεί, η δυνατότητα καταβολής του φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής κατά τον χρόνο μεταβίβασης με επαχθή αιτία του ακινήτου από τον συμβολαιογράφο που υποχρεούται να τον παρακρατήσει από το τίμημα και να τον αποδώσει στη Φορολογική Αρχή, καθώς και η δυνατότητα άρσης της κατάσχεσης που έχει επιβληθεί για οφειλή προς τη Φορολογική Διοίκηση σε ακίνητο, το οποίο αποτελεί αντικείμενο μεταβίβασης, εφόσον παρακρατείται από το τίμημα και καταβάλλεται προς τη Φορολογική Διοίκηση ποσό που αντιστοιχεί τουλάχιστον στο είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί του συνόλου του τρέχοντος υπολοίπου της επιβληθείσας κατάσχεσης.</p>
	ii) μακροπρόθεσμοι:	<p>Κεφάλαιο Β': Η ταχύτερη διεκπεραίωση των αιτημάτων των διοικουμένων από τη Διοίκηση με την απλοποίηση των σχετικών διαδικασιών</p>

	<p>που ρυθμίζονται από την οικεία νομοθεσία, η εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ Διοίκησης και πολιτών, καθώς και η δυνατότητα διαρκούς και απομακρυσμένης ενημέρωσης των πολιτών για τις υποθέσεις τους προς διευκόλυνση των ίδιων, αλλά και των υπαλλήλων.</p> <p>Κεφάλαιο Γ': Η καλύτερη ενημέρωση των πολιτών για το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό καθεστώς και τον τρόπο χειρισμού των υποθέσεών τους από τη Διοίκηση κατ'εφαρμογή αυτού του πλαισίου, η αποτελεσματική εξυπηρέτηση του διοικουμένου από τις υπηρεσίες, η ταχύτερη συμμόρφωση της Διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις και η αποφυγή εμπλοκής του πολίτη σε επιβαρυντικές για αυτόν περαιτέρω δικαστικές διαδικασίες, η καταπολέμηση της διαφθοράς και της κακοδιοίκησης.</p> <p>Κεφάλαιο Δ': Η οριστική ικανοποίηση αξιώσεων για πρόσωπα που έχουν υποστεί βλάβη από παράνομες πράξεις ή παραλείψεις οργάνων του Κράτους και έχουν δικαιωθεί για αυτές κατόπιν σχετικών δικαστικών αποφάσεων και η μη προβολή εμπράγματων δικαιωμάτων σε ακίνητα για τους πολίτες που πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις έναντι του Κράτους, το οποίο αδυνατεί να στηρίξει δικά του δικαιώματα επί αυτών.</p> <p>Κεφάλαιο Ε': Η απλοποίηση και η ταχύτερη ολοκλήρωση της διαδικασίας σύστασης και μεταβίβασης εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων και η προσαρμογή της στις σύγχρονες νομοθετικές και συναλλακτικές συνθήκες.</p>
--	--

Ψηφιακή διακυβέρνηση	
10.	Σε περίπτωση που προβλέπεται η χρήση πληροφοριακού συστήματος, ποια θα είναι η συμβολή αυτού στην επίτευξη των στόχων της αξιολογούμενης ρύθμισης: ΑΜΕΣΗ ☐ ή/και ΕΜΜΕΣΗ ☐

	i) Εάν είναι άμεση, εξηγήστε:	
	ii) Εάν είναι έμμεση, εξηγήστε:	
11.	Το προβλεπόμενο πληροφοριακό σύστημα είναι συμβατό με την εκάστοτε ψηφιακή στρατηγική της χώρας (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού); ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐	
	Εξηγήστε:	
12.	Διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος με άλλα υφιστάμενα συστήματα; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐	
	Αναφέρατε ποια είναι αυτά τα συστήματα:	
13.	Έχει προηγηθεί μελέτη βιωσιμότητας του προβλεπόμενου πληροφοριακού συστήματος; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐	
	Εξηγήστε:	

Κατ' άρθρο ανάλυση αξιολογούμενης ρύθμισης	
14.	Σύνοψη στόχων κάθε άρθρου
<i>Άρθρο</i>	<i>Στόχος</i>
Άρθρο 1 Σκοπός	Προσδιορίζεται ο σκοπός του σχεδίου νόμου.
Άρθρο 2 Αντικείμενο	Προσδιορίζεται το αντικείμενο του σχεδίου νόμου.
Άρθρο 3 Αντικατάσταση δικαιολογητικών με υπεύθυνη δήλωση - Αντικατάσταση παρ. 6 και προσθήκη παρ. 7, 8 και 9 στο άρθρο 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτική διάταξη	<p>Καθιερώνεται η υποχρέωση της δημόσιας διοίκησης να δέχεται, αντί για τα δικαιολογητικά, υπεύθυνη δήλωση του διοικουμένου, όταν ισχύουν οι προϋποθέσεις για την έκδοση της διοικητικής πράξης που αιτείται. Με τον τρόπο αυτόν, μέχρι να ολοκληρωθεί η διαλειτουργικότητα, ώστε η μία κρατική υπηρεσία να μη ζητά πιστοποιητικά που διαθέτει μια άλλη, ο πολίτης δεν θα είναι αναγκασμένος να προσκομίζει πιστοποιητικά που ήδη διαθέτει η Διοίκηση, αλλά αντ' αυτών θα έχει το δικαίωμα υποβολής υπεύθυνης δήλωσης. Αυτονόητο βέβαιο είναι ότι, σε περίπτωση που ο πολίτης διατηρεί οποιαδήποτε αμφιβολία για τη συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων έκδοσης μιας διοικητικής πράξης, δεν εμποδίζεται να συγκεντρώνει κάποια ή όλα τα αναγκαία δικαιολογητικά και να τα συνυποβάλλει ο ίδιος με την αίτησή του προς τη Διοίκηση.</p> <p>Σε περίπτωση που ο πολίτης αποφασίσει να αξιοποιήσει τη δυνατότητα που του παρέχει το προτεινόμενο άρθρο, θα συμπληρώνει το σχέδιο της υπεύθυνης δήλωσης που θα του χορηγεί η υπηρεσία εντύπως ή ηλεκτρονικά. Η διαδικασία που θα ακολουθείται στη συνέχεια, διαφοροποιείται ανάλογα με το εάν προκαλείται ή όχι δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου από την έκδοση της διοικητικής πράξης που αιτείται ο διοικούμενος.</p> <p>Ειδικότερα, εάν από την έκδοση της διοικητικής πράξης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, τότε η διοικητική πράξη θα εκδίδεται αμέσως μετά από την υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης. Στη συνέχεια, η υπηρεσία θα αναζητεί αμελλητί τις σχετικές πληροφορίες ή τα δικαιολογητικά και θα ελέγχει την ακρίβεια της υπεύθυνης δήλωσης, το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή</p>

	<p>της αίτησης. Εάν όμως από την έκδοση της διοικητικής πράξης προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, τότε η αρμόδια υπηρεσία θα αναζητεί αμελλητί τις σχετικές πληροφορίες ή τα δικαιολογητικά και θα εκδίδει τη διοικητική πράξη εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης. Σε περίπτωση παρέλευσης της προθεσμίας αυτής, χωρίς να έχουν περιέλθει στην αρμόδια υπηρεσία τα αιτούμενα δικαιολογητικά, η αρμόδια υπηρεσία θα ελέγχει την ακρίβεια της υπεύθυνης δήλωσης το αργότερο εντός ενός (1) μηνός από την έκδοση της διοικητικής πράξης.</p> <p>Αν από τον έλεγχο που θα διενεργεί πάντα η υπηρεσία, διαπιστωθεί ότι ο διοικούμενος προχώρησε σε ανακριβή δήλωση, τότε σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως δηλαδή εάν από την έκδοση της διοικητικής πράξης προκλήθηκε ή όχι δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, η διοικητική πράξη που εκδόθηκε με βάση την υπεύθυνη δήλωση θα ανακαλείται, θα αναφέρεται στην αρμόδια Εισαγγελία η τέλεση του ποινικού αδικήματος της υποβολής ψευδούς δήλωσης της παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 1599/1986 (Α' 75) και θα ενημερώνεται για την ανάκληση της διοικητικής πράξης το κεντρικό μητρώο καταχώρισης των ανακληθεισών διοικητικών πράξεων.</p> <p>Πέραν των ανωτέρω κυρώσεων, εάν η έκδοση της διοικητικής πράξης δεν συνεπάγεται δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, θα επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο που θα κυμαίνεται από δύο χιλιάδες (2.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ. Το ακριβές ύψος του προστίμου αυτού θα προσδιορίζεται ανάλογα με το συνολικό όφελος που αποκόμισε ο ενδιαφερόμενος. Στο πλαίσιο αυτό, η αρμόδια για την επιβολή του προστίμου υπηρεσία θα λαμβάνει από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων κάθε αναγκαίο στοιχείο και πληροφορία για τον υπολογισμό του προστίμου, όπως ιδίως στοιχεία φορολογικών και πληροφοριακών δηλώσεων και στοιχεία μητρώου.</p> <p>Εάν, αντιθέτως, η έκδοση της διοικητικής πράξης συνεπάγεται δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, τότε σε περίπτωση που ήδη εκδόθηκε η διοικητική πράξη, θα καταλογίζεται στον αιτούντα η δαπάνη που καταβλήθηκε αχρεωστήτως και θα επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο ισόποσο</p>
--	---

	<p>με την καταλογοισθείσα δαπάνη, ενώ σε περίπτωση που δεν εκδόθηκε τελικά η διοικητική πράξη, αλλά εάν είχε εκδοθεί, θα προκαλούσε δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, θα επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο ισόποσο με τη δαπάνη που θα είχε προκληθεί, δηλαδή με το αντικείμενο του αιτήματος.</p> <p>Το αίτημα του διοικουμένου δεν θα ικανοποιείται αν είναι απορριπτικό για άλλον λόγο, αν η υπεύθυνη δήλωση είναι προδήλως ανακριβής και η ανακρίβεια προκύπτει από στοιχεία που διαθέτει η Διοίκηση ή αν η Διοίκηση έχει ανακαλέσει στο παρελθόν διοικητική πράξη που εκδόθηκε κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου.</p> <p>Προς αποφυγή, εξάλλου, οποιασδήποτε παρερμηνείας διευκρινίζεται ότι προϋπόθεση για να τύχει εφαρμογής το προτεινόμενο άρθρο αποτελεί οι κρίσιμες πληροφορίες για την έκδοση της αιτούμενης διοικητικής πράξης ή τα δικαιολογητικά που δύνανται να αντικαθίστανται με την υπεύθυνη δήλωση του πολίτη, να μπορούν να προκύψουν από τα αρχεία των υπηρεσιών του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και να μην προϋποθέτουν άλλες ενέργειες της Διοίκησης, όπως αυτοψίες, επιθεωρήσεις, γνωμοδοτήσεις κ.λπ..</p> <p>Περαιτέρω, είναι σαφές ότι το προτεινόμενο άρθρο δεν αφορά δημόσιες συμβάσεις ή συμβάσεις παραχώρησης των ν. 4412/2016 και 4413/2016, αντίστοιχα, καθόσον τα αποδεικτικά μέσα που προσκομίζονται στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων παραχώρησης καθορίζονται από το οικείο νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο είναι ενωσιακής προέλευσης.</p>
<p>Άρθρο 4 Σύμπραξη της Διοίκησης με πιστοποιημένους επαγγελματίες – Προσθήκη άρθρου 3Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας</p>	<p>Με την προτεινόμενη διάταξη διευκολύνεται η διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων, καθώς διευρύνεται ο θεσμός των πιστοποιημένων επαγγελματιών που έχει ήδη αξιοποιηθεί στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και έχει κριθεί σύμφωνος με το Σύνταγμα (ΟλΣτΕ 750/2023), αλλά και σε άλλες περιπτώσεις. Ειδικότερα, καθίσταται δυνατή η αξιοποίηση επιστημόνων από τον ιδιωτικό τομέα, αφού πιστοποιηθούν από τις υπηρεσίες για να εκδίδουν βεβαιώσεις, εκθέσεις, σχέδια αποφάσεων ή άλλα έγγραφα που σχετίζονται με τα επαγγελματικά δικαιώματά τους. Οι βεβαιώσεις, οι εκθέσεις, τα σχέδια αποφάσεων ή τα άλλα έγγραφα που θα</p>

	εκδίδουν οι επαγγελματίες αυτοί, εφόσον περιλαμβάνονται στην πιστοποίησή τους, θα παράγουν πλήρη απόδειξη ως προς τα στοιχεία που θα εμπεριέχονται σε αυτά ενώπιον των φορέων που τους έχουν πιστοποιήσει.
Άρθρο 5 Ψηφιακή ενημέρωση για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων - Εξουσιοδοτική διάταξη - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας	Προβλέπεται η δυνατότητα του διοικουμένου να παρακολουθεί ψηφιακά την εξέλιξη της υπόθεσής του που εκκρεμεί στη Διοίκηση και να ενημερώνεται για ζητήματα, όπως: α) αν κατατέθηκε ο φάκελός του με πλήρη δικαιολογητικά, β) το διαδικαστικό στάδιο στο οποίο βρίσκεται η υπόθεσή του, γ) τον εκτιμώμενο χρόνο διεκπεραίωσής της, δ) την υπηρεσιακή μονάδα που είναι αρμόδια για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης και ε) τα στοιχεία επικοινωνίας, τηλεφωνικό αριθμό και ηλεκτρονική διεύθυνση, μέσω των οποίων ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επικοινωνεί με την υπηρεσιακή μονάδα που χειρίζεται την υπόθεση στο αντίστοιχο στάδιο. Η παρακολούθηση από τον πολίτη της πορείας της υπόθεσής του θα γίνεται ηλεκτρονικά με μοναδικό κωδικό αριθμό ή άλλο πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο. Παράλειψη εκπλήρωσης της υποχρέωσης για ψηφιακή ενημέρωση διοικουμένου για την πορεία υπόθεσής του που εκκρεμεί στη Διοίκηση θα συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα τόσο για τον αρμόδιο υπάλληλο όσο και για τον Προϊστάμενό του.
Άρθρο 6 Υποχρεωτική ανάρτηση εγκυκλίων οδηγιών- Προσθήκη άρθρου 5Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας	Οι υπηρεσίες υποχρεούνται να αναρτούν τις εγκυκλίους οδηγίες που ερμηνεύουν και δίνουν οδηγίες για την εφαρμογή της νομοθεσίας, ώστε οι διοικούμενοι να γνωρίζουν εγκαίρως την ερμηνεία που δίνει η υπηρεσία σε νομοθετικό ή κανονιστικό κείμενο που τους αφορά. Μάλιστα, οι εγκυκλίους οδηγίες πρέπει να παρουσιάζονται με βάση τη θεματική τους συνάφεια, για να είναι εύκολη η αναζήτηση της επικαιροποιημένης ερμηνείας των νόμων από τη Διοίκηση. Η ανάρτηση των εγκυκλίων οδηγιών και ο προσδιορισμός αυτών ή των τμημάτων τους που δεν ισχύουν πλέον (λόγω αλλαγής νομοθεσίας ή λόγω νεότερης ερμηνευτικής προσέγγισης, ιδίως σε συμμόρφωση με δικαστικές αποφάσεις) θα γίνεται με την ευθύνη και τον συντονισμό της αρμόδιας Διεύθυνσης Διοικητικού.
Άρθρο 7 Ψηφιακή ενημέρωση για ωράρια δημοσίων φορέων –	Οι δημόσιοι φορείς υποχρεούνται να ενημερώνουν διαρκώς τους διοικουμένους για τα ωράρια λειτουργίας τους με ανάρτηση στην ιστοσελίδα τους. Η ανάρτηση πρέπει να είναι διακριτή για τους δικηγόρους, που έχουν το δικαίωμα να εισέρχονται σε κάθε δημόσια υπηρεσία εντός του ωραρίου λειτουργίας της, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 34 του

<p>Προσθήκη άρθρου 5B στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας</p>	<p>Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α' 208), καθώς και για άλλες κατηγορίες ενδιαφερομένων, για τις οποίες ισχύουν ειδικές διατάξεις. Επειδή η τήρηση της υποχρέωσης αυτής διευκολύνει σημαντικά την καθημερινότητα των διοικουμένων, προβλέπεται και ρητά ότι τυχόν παράβασή της συνεπάγεται τον πειθαρχικό έλεγχο των αρμοδίων υπαλλήλων και των προϊσταμένων τους.</p>
<p>Άρθρο 8 Διοικητικός μηχανισμός για τη συμμόρφωση της Διοίκησης με δικαστικές αποφάσεις - Προσθήκη άρθρου 10Α στον ν. 4975/2021</p>	<p>Η συμμόρφωση του Δημοσίου σε δικαστικές αποφάσεις γίνεται με οργανωμένο τρόπο, καθώς ανατίθεται, ως διακριτή αρμοδιότητα, στις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου. Για τον λόγο αυτό, όλες οι δικαστικές αποφάσεις που αφορούν μία υπηρεσία είτε κοινοποιούνται, είτε διαβιβάζονται στην οικεία Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία προβαίνει στην περαιτέρω διαβίβασή της στις οργανικές μονάδες που έχουν αρμοδιότητα για την εκτέλεση - πληρωμή ή τη συμμόρφωση προς την απόφαση και, μετά τη διαβίβαση, παρακολουθεί τη συμμόρφωση σε αυτή, προκειμένου να ενημερώνει τον Υπουργό και τον Υπηρεσιακό Γραμματέα ή το ανώτατο όργανο διοίκησης του φορέα, καθώς και τον ενδιαφερόμενο, για την πορεία της. Αν διαπιστώσει πειθαρχικά παραπτώματα που σχετίζονται με παράλειψη συμμόρφωσης προς μία δικαστική απόφαση, ενημερώνει σχετικώς τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα. Τέλος, η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου ασκεί και γενικότερη εποπτεία σε σχέση με τη συμμόρφωση με δικαστικές αποφάσεις και προτείνει λύσεις και μέτρα, για να επιλυθούν τυχόν συστημικά προβλήματα που παρεμποδίζουν τη συμμόρφωση της υπηρεσίας με δικαστικές αποφάσεις.</p>
<p>Άρθρο 9 Υποβολή και παρακολούθηση καταγγελιών για διαφθορά ή κακοδιοίκηση - Προσθήκη άρθρου 24Α στον ν. 4795/2021</p>	<p>Με την προτεινόμενη διάταξη καθιερώνεται το Αυτοτελές Γραφείο Συμβούλου Ακεραιότητας ως η οργανική μονάδα, στην οποία συγκεντρώνονται οι καταγγελίες για διαφθορά ή κακοδιοίκηση. Η συγκέντρωση των καταγγελιών που αφορούν μία υπηρεσία σε μία μονάδα, όπως και η διαρκής παρακολούθηση της πορείας κάθε καταγγελίας, οδηγούν στην αποτελεσματικότερη διαχείρισή της και διασφαλίζουν ότι, με πράξη αντικειμενικού οργάνου, οι προδήλως αβάσιμες, καταχρηστικές ή επαναλαμβανόμενες καταγγελίες θα αρχειοθετούνται, ενώ για τις υπόλοιπες θα κινούνται οι νόμιμες διαδικασίες. Αν η καταγγελία είναι επώνυμη, ο καταγγέλλων θα έχει τη δυνατότητα να πληροφορείται τη ροή της καταγγελίας του, ενώ τα στοιχεία του καταγγέλλοντος θα είναι κατ' αρχήν διαθέσιμα στον καταγγελλόμενο (βλ. και απόφαση Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα 73/2010 που επιτρέπει την πρόσβαση στο δεδομένο αυτό).</p>

<p>Άρθρο 10 Ενιαία εφαρμογή νομοθεσίας επί ενδικοφανών προσφυγών – Προσθήκη άρθρου 25Α στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας</p>	<p>Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται, για λόγους ενιαίας εφαρμογής της νομοθεσίας, η εξέταση ενδικοφανών προσφυγών από ενιαίο κεντρικό όργανο εξέτασης προσφυγών του εκάστοτε φορέα, το οποίο μπορεί να αποτελείται από περισσότερα κλιμάκια. Δεν επιτρέπεται πλέον η εξέταση των προσφυγών αυτών από όργανα με καθορισμένη τοπική αρμοδιότητα.</p>
<p>Άρθρο 11 Μη άσκηση ένδικων μέσων από τους Φορείς Γενικής Κυβέρνησης σε αποφάσεις επί υποθέσεων με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία</p>	<p>Η προτεινόμενη διάταξη διαμορφώνει το πλαίσιο, προκειμένου η Πολιτεία να μην ταλαιπωρεί πολίτες σε δίκες ως προς το κεφάλαιο με το οποίο επιδικάζεται χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης στους ενάγοντες που αποτελούν, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 932 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), μέλη της οικογένειας προσώπων που απεβίωσαν, καθώς και ως προς το κεφάλαιο με το οποίο επιδικάζεται στους ενάγοντες που υπέστησαν βλάβη υγείας χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή χρηματική παροχή του άρθρου 931 του Αστικού Κώδικα με την άσκηση ένδικων μέσων που αφορούν το ύψος των σχετικών αποζημιώσεων, όπως επιδικάζονται από τα Δικαστήρια σε υποθέσεις με μεγάλη κοινωνική σημασία. Είναι ένδειξη ελάχιστου σεβασμού στα θύματα των τραγωδιών αυτών και στους συγγενείς τους να μη ταλαιπωρούνται δικαστικά σε συνέχεια της οδύνης που έχουν υποστεί από την ίδια την τραγωδία. Η πρόβλεψη αυτή έρχεται ως συνέχεια ειδικών διατάξεων για τις τραγωδίες στο Μάτι, τη Μάνδρα και τα Τέμπη και καθιερώνει τη δυνατότητα του Υπουργικού Συμβουλίου, με απόφασή του, να ορίζει μία υπόθεση ως ιδιαίτερης κοινωνικής σημασίας, ώστε να μην απαιτείται κάθε φορά νέα νομοθέτηση για αντίστοιχες περιπτώσεις.</p>
<p>Άρθρο 12 Μη προβολή δικαιωμάτων του Δημόσιου έναντι τρίτων και αναγνώριση εμπράγματων δικαιωμάτων τρίτων κατά τις πρώτες εγγραφές</p>	<p>Με την προτεινόμενη διάταξη επιδιώκεται να λήξει η ταλαιπωρία χιλιάδων πολιτών, που βλέπουν το Ελληνικό Δημόσιο να αμφισβητεί τις περιουσίες τους μετά την πάροδο δεκαετιών. Στις περιπτώσεις που ήδη προβλέπονται στον νόμο (όπως το άρθρο 4 του ν. 3127/2003, το άρθρο 10 του ν. 3208/2003, το άρθρο 16 του ν. 5024/2023 κ.λπ.) προστίθενται και άλλες περιπτώσεις, στις οποίες το Ελληνικό Δημόσιο δεν προβάλλει εμπράγματα δικαιώματα έναντι τρίτων για διαφορετικούς λόγους ανά περίπτωση.</p>

<p>στο Εθνικό Κτηματολόγιο</p>	<p>Ειδικότερα, για λόγους προστασίας της ασφάλειας των εμπράγματων συναλλαγών και του συστήματος δημοσιότητας (σύστημα: μεταγραφών/υποθηκών) που ίσχυε μέχρι το Κτηματολόγιο, αναγνωρίζεται κτήση κυριότητας με τίτλο του τρίτου ή του άμεσου ή απώτερου δικαιοπαρόχου του, από επαχθή αιτία, που μεταγράφηκε έως την 5η Ιουνίου 1993, καθώς και η κτήση κυριότητας με κάθε άλλον παράγωγο τρόπο -εκτός από επαχθή αιτία-, εφόσον ο τίτλος κτήσης μεταγράφηκε στο οικείο υποθηκοφυλακείο έως την 11η Ιουνίου 1975, ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Συντάγματος.</p> <p>Περαιτέρω, για λόγους προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης αναγνωρίζονται εμπράγματες έννομες σχέσεις και συναλλαγές με το Ελληνικό Δημόσιο που είχαν ξεκινήσει αλλά δεν ολοκληρώθηκαν, κατά κανόνα εξαιτίας της αδράνειας της Διοίκησης ή γεγονότων ανωτέρας βίας (όπως ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος ή η κατοχή). Για τους ίδιους λόγους αναγνωρίζονται δικαιώματα σε ακίνητα τα οποία διέπονται από την αγροτική εποικιστική νομοθεσία, τούτης νοουμένης ως του συνόλου των διατάξεων που διέπουν τη γεωργική και κτηνοτροφική αποκατάσταση και την παραχώρηση γεωργικών, κτηνοτροφικών ή οικοπεδικών κληρών, καθώς και τη διοίκηση, διαχείριση και τακτοποίηση των σχετικών εποικιστικών εκτάσεων, υπέρ προσφύγων, ακτημόνων καλλιεργητών, ακτημόνων κτηνοτρόφων, κληρούχων, αποκατασταθέντων ή αποκαθισταμένων κτηνοτρόφων και των καθολικών ή ειδικών διαδόχων τους, ιδίως δε κατά τις διατάξεις του Αγροτικού Κώδικα, του Κώδικα Αποστραγγιζομένων Γαιών και του ν.δ. 2185/1952, συμπεριλαμβανομένων και του αγροτικού αναδασμού, ιδίως του ν. 674/1977.</p> <p>Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι, στις περιπτώσεις ατελών παραχωρήσεων ή διανομών εποικιστικών εκτάσεων, η έναρξη της σχετικής διαδικασίας και η ταυτοποίηση της έκτασης πρέπει να προκύπτουν από συγκεκριμένες διοικητικές πράξεις. Ενδεικτικά, η έναρξη μπορεί να προκύπτει από πράξη κήρυξης απαλλοτρίωσης, πράξη διάθεσης ή απόφαση της αρμόδιας επιτροπής, ενώ η ταυτοποίηση της έκτασης, ιδίως από πίνακα και χάρτη διανομής, πρακτικά ή αποφάσεις της Επιτροπής Οριστικών Διανομών, προσωρινό τίτλο, πρωτόκολλο εγκατάστασης και κάθε άλλη διοικητική πράξη ατελούς μεταβίβασης. Ομοίως, η υπόδειξη ή εγκατάσταση πρέπει να αποδεικνύεται από οποιαδήποτε σχετική διοικητική πράξη ή και έγγραφο, όπως ενδεικτικά: απόφαση επιτροπής απαλλοτριώσεων ή επιτροπής οριστικών διανομών ή</p>
--------------------------------	---

	<p>καταγραφής σε νομίμως υπογεγραμμένο αλλά μη κυρωμένο κτηματολογικό πίνακα ή πρωτόκολλο εγκατάστασης.</p> <p>Επιπρόσθετα, ο τρίτος αναγνωρίζεται ως κύριος όταν το Δημόσιο δεν έχει ασκήσει πράξεις νομής μετά την 23η Φεβρουαρίου 1946 και ο ίδιος νέμεται καλόπιστα το ακίνητο με τους όρους του άρθρου 1042 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164) για τουλάχιστον σαράντα (40) έτη πριν από τη 19η Μαρτίου 2003. Στον χρόνο νομής του τρίτου θα προσμετράται και ο χρόνος νομής των δικαιοπαρόχου του που διανύθηκε με τις ίδιες προϋποθέσεις.</p> <p>Η διάταξη δεν εφαρμόζεται σε ακίνητα που εμπίπτουν στον ν. 998/1979 (Α' 289), περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας ή βρίσκονται εντός οριοθετημένου υδατορέματος, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 4258/2014 (Α' 94), περί διαδικασίας οριοθέτησης, ή εντός ζώνης πενήντα (50) μέτρων από τις οριοθετημένες όχθες αυτού, καθώς και εντός αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης ή πυθμένα ή αποτελούν πράγματα εκτός συναλλαγής.</p>
<p>Άρθρο 13 Διαδικασία μη προβολής δικαιωμάτων του Δημοσίου πριν και μετά την άσκηση αγωγής της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 ή αίτησης της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 και σε κάθε στάδιο της δίκης</p>	<p>Ορίζεται η διαδικασία που ακολουθείται, ώστε να εφαρμόζεται το άρθρο 12 επί εκκρεμών δικών ή πριν από την εκκρεμοδικία. Είναι αυτονόητο ότι το άρθρο 12 δεν εφαρμόζεται, όταν έχει εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου και δεν παρέχει τη δυνατότητα ανατροπής της απόφασης αυτής. Αν διαπιστωθεί η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 12 πριν από την άσκηση αγωγής ή κύριας παρέμβασης, το Ελληνικό Δημόσιο απέχει από την άσκηση αγωγής ή κύριας παρέμβασης και επιτρέπεται η διόρθωση της αρχικής εγγραφής στο Κτηματολόγιο, στην οποία έχει καταχωριστεί ως κύριος το Δημόσιο ή άγνωστος ιδιοκτήτης σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18 του ν. 2664/1998 (Α' 275). Εκκρεμείς δίκες με ενάγοντα το Ελληνικό Δημόσιο καταργούνται εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 12, ενώ, αν η υπόθεση δεν έχει συζητηθεί ακόμη στον πρώτο βαθμό, η υπόθεση λύνεται στο στάδιο της διαμεσολάβησης. Όταν η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 12 διαπιστώνεται μετά την πάροδο του σταδίου της διαμεσολάβησης και μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του πρωτοβάθμιου ή δευτεροβάθμιου δικαστηρίου ή ενώπιον του Αρείου Πάγου, η αρμόδια υπηρεσία αποστέλλει σχετικό έγγραφο προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ώστε αυτό να εξεταστεί από την αρμόδια τριμελή επιτροπή του άρθρου 6 του ν. 4831/2021 (Α' 170), περί αρμοδιοτήτων τριμελών επιτροπών, προκειμένου να εκδοθεί πράξη ή πρακτικό περί μη προβολής δικαιωμάτων</p>

	<p>από το Δημόσιο. Στην περίπτωση αυτή, η πράξη ή το πρακτικό, κατά παρέκκλιση της διάταξης του άρθρου 12 του ν. 2664/1998, καταχωρίζεται στο κτηματολογικό φύλλο και διορθώνεται η πρώτη εγγραφή, ενώ η υπόθεση διαγράφεται από το πινάκιο μετά την προσκόμιση της ανωτέρω πράξης ή πρακτικού από τον επιμελέστερο διάδικο. Τέλος, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 12 και εκδίδεται οριστική ή τελεσίδικη απόφαση υπέρ του τρίτου, το Ελληνικό Δημόσιο δεν ασκεί ένδικο μέσο ή παραιτείται από τυχόν ήδη ασκηθέν.</p>
<p>Άρθρο 14 Έγγραφα που αποδεικνύουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες δεν προβάλλονται από το Δημόσιο δικαιώματα έναντι τρίτων και αναγνωρίζονται εμπράγματα δικαιώματα τρίτων</p>	<p>Προβλέπονται τα έγγραφα, από τα οποία προκύπτει αν πληρούνται ή όχι οι προϋποθέσεις του άρθρου 12. Ειδικά, στην παρ. 5 ρυθμίζεται ο τρόπος και ιδίως τα έγγραφα και τα αποδεικτικά στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για την αναγνώριση της κυριότητας τρίτου έναντι του Δημοσίου σύμφωνα τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 12 ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων που έχουν επιληφθεί ή θα επιληφθούν των σχετικών υποθέσεων. Ως αποδεικτικά μέσα για την απόδειξη της νομής του τρίτου και των δικαιωπαρόχων του αποτελούν ιδίως: α) συμβολαιογραφικά έγγραφα, περιλαμβανομένων και των προσυμφώνων, και οι αντίστοιχες πράξεις μεταγραφής ή καταχώρισης όταν αφορά μεταγραφτέο τίτλο, β) αποφάσεις επιτροπών και διοικητικές πράξεις εκδοθείσες σε εφαρμογή της αγροτικής - εοικιστικής νομοθεσίας, με τις οποίες επιλύεται το ιδοκτησιακό καθεστώς και η απόδοση της νομής, ανεξαρτήτως αν άλλαξε η χρήση από κτηνοτροφική σε γεωργική, γ) δικαστικές αποφάσεις, προσωρινές διαταγές ή δικαστικά πρακτικά που αφορούν το ακίνητο, δ) πράξεις ή έγγραφα διοικητικών αρχών, από τα οποία προκύπτει η αναγνώριση ή η ανοχή της χρήσης και της αλλαγής χρήσης του ακινήτου από τον τρίτο ή τους δικαιωπαρόχους του, ε) έγγραφα δημόσιων υπηρεσιών, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που τεκμηριώνουν την άσκηση νομής επί του ακινήτου, στ) φορολογικά στοιχεία, δηλώσεις στοιχείων ακινήτων, καταβολή φόρων, τελών ή εισφορών που αφορούν το ακίνητο, ζ) στοιχεία γεωχωρικής ή διοικητικής καταγραφής του ακινήτου, όπως εγγραφές σε κτηματολογικά ή αγροτικά μητρώα, διαγράμματα, τοπογραφικά σχέδια ή καταχωρίσεις σε δημόσιες βάσεις δεδομένων, η) έγγραφα ή στοιχεία που αποδεικνύουν την πραγματική άσκηση νομής, όπως πράξεις καλλιέργειας, χαρακτηρισμός από τον εθνικό οργανισμό πληρωμών ως επιλέξιμης έκτασης με τη συμπερίληψή της σε ενιαίες αιτήσεις ενίσχυσης στο πλαίσιο εφαρμογής της κοινής</p>

	<p>αγροτικής πολιτικής, προσοδοφόρου εκμετάλλευσης, περίφραξης, κατασκευής ή συντήρησης έργων στο ακίνητο, θ) κάθε άλλο στοιχείο από το οποίο προκύπτει η συνεχής και αδιάλειπτη άσκηση νομής από τον τρίτο ή τους δικαιοπαρόχους του. Τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία λαμβάνονται υπόψη και συνεκτιμώνται και στις δίκες που αφορούν αγωγές της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998 (Α' 275) ή αιτήσεις της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2664/1998.</p> <p>Η μη αποστολή από την αρμόδια υπηρεσία των εγγράφων ή βεβαιώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 13, καθώς και στο παρόν, συνιστά ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές των περ. α) έως ε) του άρθρου 109 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ (ν. 3528/2007, Α' 26).</p>
<p>Άρθρο 15 Υπηρεσία μιας στάσης (one-stop shop) για τη σύσταση και μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων</p>	<p>Καθιερώνεται ο συμβολαιογράφος ως υπηρεσία μιας στάσης (one-stop shop) για τη μεταβίβαση ακινήτων. Κωδικοποιούνται οι ενέργειες που κάνει και προστίθενται νέες δυνατότητες και, ειδικότερα: α) η λήψη με διαλειτουργικότητα ηλεκτρονικής ταυτότητας του ακινήτου, β) η λήψη δικαιολογητικών που απαιτούνται για την απαλλαγή λόγω πρώτης κατοικίας, γ) η λήψη κτηματολογικού φύλλου, κτηματολογικού διαγράμματος και πιστοποιητικού κτηματογραφούμενου ακινήτου και, γενικώς, οποιουδήποτε δικαιολογητικού σχετίζεται με τη δήλωση φόρου μεταβίβασης, δ) η καταβολή του τιμήματος σε κάποιες περιπτώσεις και η πληρωμή ορισμένων φόρων και τελών μέσω ακατάσχετου δεσμευμένου λογαριασμού (escrow account) του συμβολαιογράφου.</p>
<p>Άρθρο 16 Κατάργηση υποχρεωτικής επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε συμβόλαια ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές που έχουν κτηματογραφηθεί - Τροποποίηση</p>	<p>Δεν απαιτείται να επισυναφθεί τοπογραφικό διάγραμμα σε συμβόλαιο, όταν το μεταβιβαζόμενο ακίνητο βρίσκεται σε περιοχή, όπου υφίσταται λειτουργούν κτηματολόγιο, αν στην περιοχή αυτή έχει κυρωθεί και μεταγραφεί πράξη εφαρμογής, εφόσον δεν μεταβάλλονται τα όρια του ακινήτου. Στην περίπτωση αυτή τα όρια του ακινήτου είναι σαφή και προκύπτουν από το κτηματογραφικό διάγραμμα, με αποτέλεσμα να μην απαιτείται η σύνταξη νέου διαγράμματος, ενώ οι όροι δόμησης προκύπτουν από την ηλεκτρονική ταυτότητα ακινήτου, αν αυτό έχει οικοδομηθεί.</p>

παρ. 1 άρθρου 5 ν. 651/1977	
Άρθρο 17 Καταβολή φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής κατά τη μεταβίβαση ακινήτου - Προσθήκη παρ. 1α στο άρθρο 103 του Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας	Προβλέπεται ρητά η δυνατότητα σύνταξης και μεταγραφής συμβολαίου, με το οποίο μεταβιβάζεται η κυριότητα με επαχθή αιτία ή συνιστώνται από την ίδια αιτία εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο που αποκτήθηκε αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής, χωρίς την υποβολή πιστοποιητικού της Φορολογικής Διοίκησης ότι υποβλήθηκε η σχετική δήλωση ή εκδόθηκε πράξη προσδιορισμού φόρου. Στην περίπτωση αυτή, η δήλωση φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής υποβάλλεται μαζί με τη δήλωση φόρου μεταβίβασης ή σύστασης εμπραγμάτων δικαιωμάτων και ο συμβολαιογράφος παρακρατεί από το τίμημα και αποδίδει στη Φορολογική Διοίκηση ποσό που αντιστοιχεί στο όριο παρακράτησης που ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58).
Άρθρο 18 Άρση κατάσχεσης που έχει επιβληθεί από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων - Προσθήκη άρθρου 47Α στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας	Προβλέπεται η δυνατότητα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) να αίρει την κατάσχεση επί ακινήτου που μεταβιβάζεται, όταν παρακρατείται από το τίμημα και της αποδίδεται ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί του συνόλου του τρέχοντος υπολοίπου της επιβληθείσας κατάσχεσης. Το ακριβές ποσοστό το ορίζει η ίδια η Φορολογική Διοίκηση με βάση κριτήρια φορολογικής συνέπειας του οφειλέτη και εισπραξιμότητας της εναπομένουσας οφειλής. Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση που το ποσό της παρακράτησης υπερβαίνει το τίμημα, τότε παρακρατείται και αποδίδεται το σύνολο του τιμήματος και η κατάσχεση αίρεται για το μεταβιβαζόμενο ακίνητο. Με την πρόβλεψη αυτή επιτυγχάνεται η τόνωση της αγοράς των ακινήτων, καθώς και η ασφάλεια των συναλλαγών, γιατί αίρεται η κατάσχεση επί του ακινήτου που μεταβιβάζεται, δεν θίγεται αλλά αντίθετα εξυπηρετείται το δημοσιονομικό συμφέρον, διότι μέρος ή και το σύνολο του τιμήματος αποδίδεται στη Φορολογική Διοίκηση, ταυτόχρονα όμως και κυρίως ευνοείται και ο φορολογούμενος, σε βάρος του οποίου είχε επιβληθεί η κατάσχεση, αφού αποδεσμεύεται το ακίνητο και μειώνεται η οφειλή του.
Άρθρο 19 Εξουσιοδοτικές διατάξεις	Προβλέπονται οι εξουσιοδοτικές διατάξεις.
Άρθρο 20	Προβλέπονται οι μεταβατικές διατάξεις.

Μεταβατικές διατάξεις	
Άρθρο 21 Έναρξη ισχύος	Ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

Δ. Έκθεση γενικών συνεπειών

18.	Οφέλη αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	-------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ , ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΟΦΕΛΗ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΑΜΕΣΑ	Αύξηση εσόδων					
		Μείωση δαπανών					
		Εξοικονόμηση χρόνου	X	X			
		Μεγαλύτερη αποδοτικότητα / αποτελεσματικότητα	X				

	ΕΜΜΕΣ Α	Άλλο					
		Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών	X	X			
		Δίκαιη μεταχείριση πολιτών	X	X			
		Αυξημένη αξιοπιστία / διαφάνεια θεσμών	X	X			
		Βελτιωμένη διαχείριση κινδύνων					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

--

19.	Κόστος αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	--------------------------------

ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ,	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
---------------------------------	--------------------------------------	------------------------------------	---	---------------

		ΔΙΑΦΑΝ ΕΙΑ			ΠΕΡΙΒΑΛ ΛΟΝ	
ΚΟΣΤΟΣ ΡΥΘΜΙΣ ΗΣ	ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΕΦΑΡΜΟ ΓΗΣ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗ Σ	Σχεδιασμ ός / προετοιμ ασία				
		Υποδομή / εξοπλισμό ς				
		Προσλήψ εις / κινητικότ ητα				
		Ενημέρωσ η εκπαίδευ ση εμπλεκομ ένων				
		Άλλο				
	ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓ ΙΑ & ΑΠΟΔΟΣ Η ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗ Σ	Στήριξη και λειτουργί α διαχείρισ ης				
		Διαχείρισ η αλλαγών				

		κατά την εκτέλεση					
		Κόστος συμμετοχής στη νέα ρύθμιση					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

--

20.	Κίνδυνοι αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	----------------------------------

		ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Αναγνώριση / εντοπισμός κινδύνου				
	Διαπίστωση συνεπειών κινδύνων					

		στους στόχους					
		Σχεδιασμός αποτροπής / αντιστάθμισης κινδύνων					
		Άλλο					
	ΜΕΙΩΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	Πιλοτική εφαρμογή					
		Ανάδειξη καλών πρακτικών κατά την υλοποίηση της ρύθμισης					
		Συνεχής αξιολόγηση διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

--

21.	<p>Γνώμες ή πορίσματα αρμόδιων υπηρεσιών και ανεξάρτητων αρχών (ηλεκτρονική επισύναψη).</p> <p>Ειδική αιτιολογία σε περίπτωση σημαντικής απόκλισης μεταξύ της γνωμοδότησης και της αξιολογούμενης ρύθμισης.</p>

Ε. Έκθεση διαβούλευσης

22.	<p>Διαβούλευση κατά τη διάρκεια της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας από την έναρξη κατάρτισης της αξιολογούμενης ρύθμισης μέχρι την υπογραφή από τους συναρμόδιους Υπουργούς</p>	
☐	<p>Συνεργασία με άλλα υπουργεία / υπηρεσίες</p>	<p>Συνεργασία με το σύνολο των συναρμόδιων Υπουργείων, ιδίως, τα Υπουργεία Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης.</p>
☐	<p>Συνεργασία με κοινωνικούς φορείς / Ανεξάρτητες Αρχές</p>	<p>Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.), από την οποία ζητήθηκε η υποβολή γνώμης, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 82 του Συντάγματος.</p> <p>Με την από Μάρτιο 2026 γνωμοδότηση της Ο.Κ.Ε., που διαβιβάστηκε με το υπ' αρ. πρωτοκόλλου 10000.00.001/12072 έγγραφο, και η οποία επισυνάπτεται στην παρούσα, διατυπώθηκαν παρατηρήσεις και προτάσεις της για το σχέδιο νόμου εν γένει και ειδικά για τα άρθρα 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15 και 18.</p>

		Οι παρατηρήσεις και οι προτάσεις της Ο.Κ.Ε. καταγράφηκαν και λήφθηκαν υπόψη. Ωστόσο, οι προτεινόμενες αλλαγές στα άρθρα του σχεδίου νόμου που επισημάνθηκαν, δεν κρίθηκε σκόπιμο να ενσωματωθούν στο παρόν στάδιο και θα αξιολογηθούν στο πλαίσιο μελλοντικής νομοθετικής πρωτοβουλίας.
☐	Διεθνής διαβούλευση	

23.	Σχόλια στο πλαίσιο της διαβούλευσης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας www.opengov.gr (ηλεκτρονική επισύναψη της έκθεσης)	
	<p>Το σχέδιο νόμου του Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης και Υπουργού Επικρατείας με τίτλο «Παρεμβάσεις για ένα κράτος πιο φιλικό στον πολίτη» τέθηκε σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση από τη Δευτέρα 2 Μαρτίου 2026 έως τη Δευτέρα, 16 Μαρτίου 2026 και υποβλήθηκαν συνολικά σαράντα τριακόσια δεκαέξι (316) σχόλια. Το σύνολο των σχολίων που υποβλήθηκαν είναι προσβάσιμα στην ιστοσελίδα: https://www.opengov.gr/consultations/?p=4038.</p>	
Επί των γενικών αρχών («επί της αρχής») της αξιολογούμενης ρύθμισης	Αριθμός συμμετασχόντων	Δύο (2)
	Σχόλια που υιοθετήθηκαν	Μηδέν (0)
	Σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν (συμπεριλαμβανομένης επαρκούς αιτιολόγησης)	Στο Κεφάλαιο Α' του σχεδίου νόμου διατυπώθηκαν συνολικά τέσσερα (4) σχόλια. Δύο (2) από τα σχόλια που τέθηκαν επί του Κεφαλαίου Α' δεν αφορούσαν τις γενικές αρχές και τη στοχοθεσία της νομοθετικής πρωτοβουλίας και ως τέτοια δεν ήταν δυνατόν να υιοθετηθούν. Επιπλέον, δύο (2) από τα σχόλια πρότειναν την προσθήκη στοιχείων όπως η εκτίμηση κόστους εφαρμογής για τη δημόσια διοίκηση, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και η ανάλυση κινδύνου αποτυχίας, τα οποία, όμως, δεν αποτελούν στοιχεία των γενικών αρχών ενός νομοσχεδίου, και ως εκ τούτου τα σχόλια απορρίφθηκαν.
Επί των άρθρων της	Αριθμός συμμετασχόντων	Εκατό εβδομήντα (170)
	Σχόλια που υιοθετήθηκαν	Επί των άρθρων, υποβλήθηκαν συνολικά τριακόσια δώδεκα (312) σχόλια. Τα σχόλια που υιοθετήθηκαν αναλύονται ως ακολούθως:

αξιολογούμενης ρύθμισης		<p>Στο άρθρο 3 διατυπώθηκαν σχόλια σχετικά με την ανάγκη περαιτέρω εξειδίκευσης του πλαισίου πιστοποίησης των επαγγελματιών (συμπεριλαμβανομένου του πεδίου εφαρμογής, των προϋποθέσεων, των κυρώσεων και άλλων λεπτομερειών) απευθείας από την εν θέματι διάταξη. Τα σχόλια αυτά λήφθηκαν υπόψη και η διάταξη έχει αναδιατυπωθεί.</p> <p>Επί του άρθρου 6 τέθηκαν συνολικά σαράντα τρία (43) σχόλια, το σύνολο σχεδόν των οποίων αφορά στο ζήτημα της συμβατότητας της προτεινόμενης ρύθμισης με το θεσμικό πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου στον δημόσιο τομέα. Συγκεκριμένα, διατυπώθηκε ο προβληματισμός ότι η ανάρτηση εγκυκλίων συνιστά επιχειρησιακό καθήκον και δεν συνάδει με τον χαρακτήρα της αποστολής των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου. Τα σχόλια αυτά αξιολογήθηκαν ως εύστοχα, η διάταξη αναδιατυπώθηκε και η σχετική αρμοδιότητα ανατίθεται στη Διεύθυνση Διοικητικού.</p> <p>Επί των άρθρων 12, 13 και 14 διατυπώθηκε σχόλιο περί ύπαρξης σκοπιμότητας για διαφορετική αντιμετώπιση από τον νομοθέτη περιπτώσεων κτήσης κυριότητας με τίτλο από επαχθή αιτία σε σχέση με την κτήση κυριότητας με οποιονδήποτε άλλον παράγωγο τρόπο. Το σχόλιο αυτό υιοθετήθηκε με την πρόβλεψη διαφορετικών προϋποθέσεων για τη μη προβολή δικαιωμάτων του Δημοσίου στις δύο αυτές περιπτώσεις.</p> <p>Επίσης, διατυπώθηκε σχόλιο να συμπεριληφθεί ειδική πρόβλεψη για όσους νέμονται καλόπιστα ένα ακίνητο για χρονικό διάστημα τριάντα (30) ετών τουλάχιστον, κατ' αντιστοιχία με τη ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3127/2003 (Α' 67), περί των προϋποθέσεων αναγνώρισης δικαιώματος κυριότητας έναντι του Δημοσίου επί ακινήτων που βρίσκονται</p>
-------------------------	--	---

		<p>μέσα σε σχέδιο πόλεως ή σε οικισμό προϋφιστάμενο του έτους 1923 ή σε οικισμό κάτω των δύο χιλιάδων (2.000) κατοίκων. Το σχόλιο αυτό υιοθετήθηκε με την πρόβλεψη διακριτής περίπτωσης μη προβολής δικαιωμάτων από το Δημόσιο αν το Δημόσιο δεν έχει ασκήσει πράξεις νομής μετά την 23η Φεβρουαρίου 1946 και ο ίδιος νέμεται καλόπιστα το ακίνητο για τουλάχιστον σαράντα (40) έτη πριν την 19^η Μαρτίου 2003 και σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 1042 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), περί της έννοιας της καλής πίστης.</p> <p>Επί του άρθρου 18 υποβλήθηκαν συνολικά δύο (2) σχόλια, τα οποία ζητούσαν την απαλοιφή της προϋπόθεσης περί μη ύπαρξης βαρών υπέρ άλλων δανειστών επί του προς μεταβίβαση ακινήτου από την προτεινόμενη διάταξη. Η πρόταση αξιολογήθηκε ως εύλογη και ως εκ τούτου υιοθετήθηκε.</p>
	<p>Σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν (συμπεριλαμβανομένης επαρκούς αιτιολόγησης)</p>	<p>Ως προς τα σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν σημειώνεται ότι παρατηρήθηκε το φαινόμενο σε πολλά από τα άρθρα του σχεδίου νόμου να υποβάλλονται σχόλια που δεν σχετίζονται με την ουσία των προωθούμενων ρυθμίσεων ή είναι επαναλαμβανόμενα κατά τρόπο πανομοιότυπο ή δεν εμπεριέχουν προτάσεις νομικής ή νομοτεχνικής βελτίωσης και για τον λόγο αυτό δεν ήταν δυνατό να υιοθετηθούν. Ειδικότερα:</p> <p>Επί του άρθρου 3 τέθηκαν συνολικά οκτώ (8) σχόλια, τα περισσότερα εκ των οποίων σχετικά με την ανάγκη περαιτέρω εξειδίκευσης του πλαισίου πιστοποίησης των επαγγελματιών (συμπεριλαμβανομένου του πεδίου εφαρμογής, των προϋποθέσεων, των κυρώσεων και άλλων λεπτομερειών) απευθείας από την εν θέματι διάταξη. Τα σχόλια αυτά απορρίφθηκαν, καθώς το εύρος των διαφορετικών περιπτώσεων και επαγγελματικών κλάδων που επιδιώκει να</p>

		<p>καλύψει δυνητικά η ρύθμιση καθιστά απρόσφορη την όποια προσπάθεια περαιτέρω εξειδίκευσης των προβλέψεων, πέραν της αναδιατύπωσης της διάταξης που ήδη έγινε.</p> <p>Επί του άρθρου 4 διατυπώθηκαν συνολικά εννέα (9) σχόλια, τα περισσότερα αναφορικά με την ανάγκη περιορισμού της δυνατότητας υποβολής των υπεύθυνων δηλώσεων μόνο ηλεκτρονικά, μέσω <i>gov.gr</i>. Τα σχόλια αυτά δεν γίνονται δεκτά, καθώς ο προτεινόμενος περιορισμός εκφεύγει του σκοπού της ρύθμισης, ο οποίος συνίσταται στον περιορισμό της γραφειοκρατίας και στην επιτάχυνση της διοικητικής διαδικασίας σε όλες τις περιπτώσεις, και όχι στην αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου ως προς τον τρόπο υποβολής των υπεύθυνων δηλώσεων.</p> <p>Επί του άρθρου 5 του σχεδίου νόμου υποβλήθηκαν συνολικά δέκα (10) σχόλια, αρκετά από τα οποία χαιρετίζουν την προτεινόμενη ρύθμιση, διατυπώνοντας παράλληλα μια σειρά από προτάσεις, οι οποίες όμως δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο της ρύθμισης. Επιπλέον, δύο (2) σχόλια εστίασαν στο ζήτημα της δυνατότητας παροχής αποζημίωσης, όπως αυτή προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), το οποίο, όμως, δεν τροποποιείται από την προτεινόμενη ρύθμιση και διατηρείται στη υφιστάμενη μορφή του. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατή η υιοθέτηση των ανωτέρω σχολίων.</p> <p>Επί του άρθρου 6 τέθηκαν συνολικά σαράντα τρία (43) σχόλια, το σύνολο, σχεδόν, των οποίων αφορά στο ζήτημα της συμβατότητας της προτεινόμενης ρύθμισης με το θεσμικό πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου στον δημόσιο τομέα. Τα περισσότερα από τα σχόλια αυτά έγιναν δεκτά, ενώ απορρίφθηκαν σχόλια τα οποία</p>
--	--	---

		<p>εξέφευγαν του σκοπού της ρύθμισης ή δεν έκαναν συγκεκριμένες προτάσεις βελτίωσης.</p> <p>Επί του άρθρου 7 υποβλήθηκαν συνολικά δύο (2) σχόλια. Ένα (1) σχόλιο χαιρέτισε επί της αρχής τη ρύθμιση, αλλά διατύπωσε την πρόταση να εξειδικευτεί η παρ. 2, με αναφορά σε συγκεκριμένο πειθαρχικό παράπτωμα. Το σχόλιο αυτό δεν υιοθετείται, καθώς κρίνεται σκόπιμο η υπαγωγή της παράλειψης σε συγκεκριμένο πειθαρχικό παράπτωμα να γίνεται κατά περίπτωση από το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο. Επιπλέον, υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο διαπιστωτικού χαρακτήρα, χωρίς συγκεκριμένες προτάσεις, το οποίο δεν είναι δυνατόν να υιοθετηθεί.</p> <p>Επί του άρθρου 8 τέθηκαν συνολικά εξήντα πέντε (65) σχόλια, το σύνολο σχεδόν των οποίων αφορά στο ζήτημα της συμβατότητας της προτεινόμενης ρύθμισης με το θεσμικό πλαίσιο του εσωτερικού ελέγχου στο δημόσιο τομέα. Συγκεκριμένα, διατυπώθηκε ο προβληματισμός ότι η διασφάλιση της συμμόρφωσης του φορέα με τις δικαστικές αποφάσεις συνιστά επιχειρησιακό καθήκον και δεν συνάδει με τον χαρακτήρα της αποστολής των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου. Τα σχόλια αυτά δεν γίνονται δεκτά, καθώς σκοπός της ρύθμισης δεν είναι η ανάθεση στις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της επιχειρησιακής αρμοδιότητας πραγματοποίησης συγκεκριμένων ενεργειών για την υλοποίηση του διατακτικού των δικαστικών αποφάσεων, αλλά η κινητοποίηση των αρμόδιων υπηρεσιακών μονάδων και η ενημέρωση της υπηρεσιακής και πολιτικής ηγεσίας του φορέα. Γίνεται, εξάλλου, σαφές από το κείμενο της ρύθμισης ότι η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου «παρακολουθεί τη συνολική συμμόρφωση του φορέα στις δικαστικές αποφάσεις, διαπιστώνει συστημικά προβλήματα και διατυπώνει εισηγήσεις για την επίλυσή τους», σε πλήρη</p>
--	--	--

		<p>ευθυγράμμιση με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο αναφορικά με τις αρμοδιότητές τους.</p> <p>Επί του άρθρου 9 διατυπώθηκαν δεκαοκτώ (18) σχόλια, η πλειονότητα των οποίων αφορά στο ζήτημα της συμβατότητας της προτεινόμενης ρύθμισης με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τους Συμβούλους Ακεραιότητας. Συγκεκριμένα, διατυπώθηκε ο προβληματισμός ότι η προτεινόμενη ρύθμιση οδηγεί σε αλλοίωση του χαρακτήρα του θεσμού ως μηχανισμού πρόληψης, παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης και ενίσχυσης κουλτούρας ακεραιότητας. Τα σχόλια αυτά δεν υιοθετούνται, καθώς η ανάθεση στον Σύμβουλο Ακεραιότητας της αρμοδιότητας υποδοχής καταγγελιών από τους διοικούμενους για διαφθορά ή κακοδιοίκηση ενισχύει το κύρος του θεσμού, προσφέροντας ταυτόχρονα στους πολίτες ένα αξιόπιστο και αντικειμενικό σημείο αναφοράς στη δημόσια διοίκηση, μέσω του οποίου μπορούν να υποβάλουν απρόσκοπτα καταγγελίες για σοβαρά ζητήματα, καθώς και να ενημερώνονται για την πορεία τους. Επιπλέον, υποβλήθηκαν (3) σχόλια διαπιστωτικού χαρακτήρα, χωρίς συγκεκριμένες προτάσεις, τα οποία δεν είναι δυνατόν να υιοθετηθούν.</p> <p>Επί του άρθρου 10 τέθηκαν συνολικά επτά (7) σχόλια, τα περισσότερα εκ των οποίων έθεσαν προβληματισμούς ως προς τη δυνατότητα των κεντρικών οργάνων της προτεινόμενης ρύθμισης να διαχειριστούν τον πολύ μεγάλο αριθμό υποθέσεων που θα κληθούν να διεκπεραιώσουν. Τα σχόλια είναι αυτά διαπιστωτικού χαρακτήρα, χωρίς συγκεκριμένες προτάσεις, και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατόν να υιοθετηθούν, κρίνεται όμως σκόπιμο να αναφερθεί ότι η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει τη διάρθρωση των κεντρικών οργάνων σε περισσότερα κλιμάκια. Επιπλέον, ένα (1) σχόλιο αφορά σε ζήτημα που</p>
--	--	---

		<p>δεν σχετίζεται με την προτεινόμενη ρύθμιση, και για τον λόγο αυτό δεν είναι δυνατόν να ληφθεί υπόψη.</p> <p>Επί του άρθρου 11 διατυπώθηκαν συνολικά εννέα (9) σχόλια, η πλειονότητα των οποίων χαιρετίζει την προτεινόμενη ρύθμιση. Ένα (1) σχόλιο προτείνει την υποχρεωτική εξώδικη επίλυση αστικών διαφορών μεταξύ Δημοσίου και πολιτών, κάτι τέτοιο όμως εκφεύγει του σκοπού της προτεινόμενης ρύθμισης, και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό.</p> <p>Επί του άρθρων 12, 13 και 14 υποβλήθηκαν συνολικά ογδόντα πέντε (85) σχόλια (51, 12 και 22 αντίστοιχα). Το σύνολο σχεδόν των σχολίων χαιρετίζει επί της αρχής τη ρύθμιση, διατυπώνεται, όμως, ένας μεγάλος αριθμός περιπτωσιολογικών προτάσεων για επέκταση του πεδίου εφαρμογής της διάταξης ή για τη ρύθμιση μιας σειράς από σχετικά με την εφαρμογή αυτής ζητήματα. Ορισμένα από αυτά υιοθετήθηκαν (όπως ανωτέρω), τα περισσότερα, όμως, εκφεύγουν του σκοπού της προτεινόμενης ρύθμισης, και συνεπώς δεν υιοθετούνται. Διατυπώθηκαν, επίσης, αρκετά διαπιστωτικά σχόλια, χωρίς συγκεκριμένες προτάσεις, τα οποία δεν είναι δυνατόν να υιοθετηθούν.</p> <p>Επί του άρθρου 15 διατυπώθηκαν συνολικά έντεκα (11) σχόλια, τα περισσότερα εκ των οποίων είναι διαπιστωτικά και αναδεικνύουν ζητήματα της καθημερινής πρακτικής του συμβολαιογραφικού επαγγέλματος, χωρίς, όμως, οι προβληματισμοί αυτοί να συνοδεύονται από συγκεκριμένες προτάσεις επί της προτεινόμενης ρύθμισης. Ως εκ τούτου, τα ανωτέρω σχόλια δεν μπορούν να υιοθετηθούν.</p> <p>Επί του άρθρου 16 τέθηκαν συνολικά τριάντα εννέα (39) σχόλια, αναδεικνύοντας κυρίως το</p>
--	--	---

		<p>ζήτημα ότι η κατάργηση του τοπογραφικού στερεί κρίσιμη τεχνική και πολεοδομική πληροφορία (όροι δόμησης, πραγματική κατάσταση, νομικές δεσμεύσεις), με αποτέλεσμα ο αποκτών να μην γνωρίζει πλήρως το αντικείμενο της μεταβίβασης. Καθώς η μεγάλη πλειονότητα των σχολίων, προερχόμενη κυρίως από επαγγελματίες του χώρου, ήταν αρνητικά διακείμενη απέναντι στην προτεινόμενη ρύθμιση και δεν έκανε συγκεκριμένες προτάσεις βελτίωσής της, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αξιολόγησης. Κρίνεται, πάντως, σκόπιμο να αναδειχθεί το γεγονός ότι, η προτεινόμενη διάταξη εναρμονίζεται με την υφιστάμενη παρ. 5 του άρθρου 83 του ν. 4495/2017 (Α' 67), σύμφωνα με την οποία ήδη δεν υφίσταται υποχρέωση επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε μια σειρά από μεταβιβάσεις, και ειδικά σε μεταβιβάσεις ακινήτων εντός σχεδίου για τα οποία έχει κυρωθεί πράξη εφαρμογής, χωρίς αυτό να δημιουργεί προβλήματα στις συναλλαγές.</p> <p>Επί του άρθρου 17 διατυπώθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο αφορούσε σε ζήτημα το οποίο εκφεύγει του σκοπού της ρύθμισης, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να υιοθετηθεί.</p> <p>Επί των άρθρων 19 και 21 υποβλήθηκαν συνολικά τρία (3) σχόλια (1 και 2 αντίστοιχα), τα οποία είτε αφορούσαν σε άλλα άρθρα του σχεδίου νόμου, είτε έκαναν παρατηρήσεις γενικότερου χαρακτήρα, σε κάθε δε περίπτωση δεν αφορούσαν στο ρυθμιστικό περιεχόμενο των άρθρων επί των οποίων υποβλήθηκαν. Ως εκ τούτου, δεν δύνανται να υιοθετηθούν.</p>
--	--	--

Στ. Έκθεση νομιμότητας

24.	Συναφείς συνταγματικές διατάξεις
-----	----------------------------------

	Άρθρα 10, 17, 20, 25 και 95 του Συντάγματος	
25.	Ενωσιακό δίκαιο	
☐	Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)	
☐	Κανονισμός	
☐	Οδηγία	
☐	Απόφαση	
26.	Συναφείς διατάξεις διεθνών συνθηκών ή συμφωνιών	
☐	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
☐	Διεθνείς συμβάσεις	

27.	Συναφής νομολογία των ανωτάτων και άλλων εθνικών δικαστηρίων, καθώς και αποφάσεις των Ανεξάρτητων Αρχών	
	<i>Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης</i>	
☐	Ανώτατο ή άλλο εθνικό δικαστήριο (αναφέρατε)	

☐	Ανεξάρτητη Αρχή (αναφέρατε)	
28.	Συναφής ευρωπαϊκή και διεθνής νομολογία	
		<i>Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης</i>
☐	Νομολογία Δικαστηρίου Ε.Ε.	
☐	Νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
☐	Άλλα ευρωπαϊκά ή διεθνή δικαστήρια ή διαιτητικά όργανα	

Z. Πίνακας τροποποιούμενων ή καταργούμενων διατάξεων

29.	Τροποποίηση – αντικατάσταση – συμπλήρωση διατάξεων	
	Διατάξεις αξιολογούμενης ρύθμισης	Υφιστάμενες διατάξεις
	<p>Άρθρο 3 Αντικατάσταση δικαιολογητικών με υπεύθυνη δήλωση - Αντικατάσταση παρ. 6 και προσθήκη παρ. 7, 8 και 9 στο άρθρο 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτική διάταξη</p> <p>1. Η παρ. 6 του άρθρου 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), περί αιτήσεων προς τη Διοίκηση, αντικαθίσταται ως εξής:</p> <p>«6. Όταν, για να κριθεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την ικανοποίηση του αιτήματος του ενδιαφερομένου φυσικού ή νομικού προσώπου, απαιτούνται δικαιολογητικά, πιστοποιητικά, βεβαιώσεις, άλλα έγγραφα ή στοιχεία που τηρούνται σε αρχεία των υπηρεσιών του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και αυτά δεν μπορούν να αντληθούν αυτεπαγγέλτως, μέσω διαλειτουργικότητας ή άλλης διαδικασίας άμεσης λήψης, από την αρμόδια υπηρεσία, ο ενδιαφερόμενος δύναται να αντικαθιστά, όλα ή μερικά από αυτά, με υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), η οποία χορηγείται, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, από την αρμόδια υπηρεσία.</p>	<p>Το άρθρο 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45) έχει ως εξής:</p> <p>«Άρθρο 3 Αιτήσεις προς τη Διοίκηση</p> <p>1. Αίτηση του ενδιαφερομένου, για την έκδοση διοικητικής πράξης, απαιτείται όταν το προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις.</p> <p>2. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί, πριν από την έκδοση της διοικητικής πράξης, να παραιτηθεί από την αίτησή του χωρίς συνέπειες, εκτός αν υπάρχει ειδική αντίθετη ρύθμιση. Ανάκληση της παραίτησης δεν μπορεί να γίνει.</p> <p>3. Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων, χρησιμοποιούνται έντυπα αιτήσεων, τα οποία χορηγούν υποχρεωτικώς οι δημόσιες αρχές, για όλα τα θέματα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητά τους. Στα έντυπα αναφέρονται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία προϋποθέσεις για την ικανοποίηση του αιτήματος, οι εφαρμοστέες διατάξεις, τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίσει ο ενδιαφερόμενος, καθώς και ο χρόνος μέσα στον οποίο θα δοθεί η απάντηση. Αν ο ενδιαφερόμενος δηλώσει ότι δεν μπορεί να γράψει, ο αρμόδιος υπάλληλος, ύστερα από προφορική έκθεση του αιτήματος του ενδιαφερομένου, οφείλει να συντάξει ο ίδιος την αίτηση.</p> <p>4. Τα στοιχεία της ταυτότητας που αναφέρονται στην αίτηση, όταν πρόκειται για Έλληνες πολίτες,</p>

<p>Με την υπεύθυνη δήλωση ο ενδιαφερόμενος δηλώνει ότι πληρούνται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία προϋποθέσεις για την ικανοποίηση του αιτήματός του που συνδέονται με τα δικαιολογητικά του πρώτου εδαφίου.</p> <p>Η αρμόδια υπηρεσία:</p> <p>α) Αν από την έκδοση της διοικητικής πράξης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, εκδίδει, αμέσως μετά την υποβολή του αιτήματος και της υπεύθυνης δήλωσης του ενδιαφερομένου, τη διοικητική πράξη με την οποία αποδέχεται το αίτημά του και αναζητεί αμελλητί τις πληροφορίες ή τα δικαιολογητικά από τα αντίστοιχα αρχεία των υπηρεσιών του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Μετά από τη λήψη των σχετικών πληροφοριών ή δικαιολογητικών, η αρμόδια υπηρεσία ελέγχει την ακρίβεια της υπεύθυνης δήλωσης το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή του αιτήματος.</p> <p>β) Αν από την έκδοση της διοικητικής πράξης προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αναζητεί αμελλητί τις σχετικές πληροφορίες ή τα δικαιολογητικά και, σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως εάν αυτά έχουν παραληφθεί, εκδίδει τη διοικητική πράξη εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης. Αν η</p>	<p>αποδεικνύονται από το δελτίο αστυνομικής ταυτότητας ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ή το διαβατήριο ή την άδεια οδήγησης ή το ατομικό βιβλιάριο υγείας όλων των ασφαλιστικών φορέων.</p> <p>Η ταυτότητα των αλλοδαπών αποδεικνύεται, στην περίπτωση πολιτών Κράτους-Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από το δελτίο ταυτότητας ή το διαβατήριο, ενώ, στις άλλες περιπτώσεις, από το διαβατήριο, ή άλλο έγγραφο βάσει του οποίου επιτρέπεται η είσοδός τους στη Χώρα, ή τα έγγραφα που έχουν εκδώσει οι αρμόδιες ελληνικές αρχές. Η ταυτότητα των νομικών προσώπων αποδεικνύεται σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις που ισχύουν στην έδρα τους. Όταν η αίτηση δεν υποβάλλεται αυτοπροσώπως, πρέπει να συνοδεύεται από επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του δελτίου ταυτότητας ή των αντίστοιχων εγγράφων.</p> <p>Αιτήσεις για έκδοση διοικητικής πράξης που υποβάλλονται μέσω Κ.Ε.Π. τα οποία έχουν την ευθύνη ελέγχου των στοιχείων της ταυτότητας, θεωρείται ότι υποβάλλονται αυτοπροσώπως στην αρμόδια για την έκδοση της πράξης υπηρεσία.</p> <p>5. Γεγονότα ή στοιχεία που δεν αποδεικνύονται από το δελτίο ταυτότητας ή από τα αντίστοιχα έγγραφα, αν ειδικές διατάξεις δεν ορίζουν διαφορετικά, γίνονται δεκτά βάσει υπεύθυνης δήλωσης του ενδιαφερομένου, η οποία και διατυπώνεται σε προβλεπόμενο από τις σχετικές διατάξεις έντυπο. Ίδια δήλωση υποβάλλεται και όταν τα στοιχεία του δελτίου ταυτότητας για την</p>
---	--

<p>προθεσμία παρέλθει χωρίς να έχουν περιέλθει στην αρμόδια υπηρεσία τα αιτούμενα δικαιολογητικά, η αρμόδια υπηρεσία ελέγχει την ακρίβεια της υπεύθυνης δήλωσης εντός το αργότερο ενός (1) μηνός από την έκδοση της διοικητικής πράξης.</p> <p>Οι υπηρεσίες από τις οποίες αναζητούνται αυτεπαγγέλτως τα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τις περ. α) και β) του τρίτου εδαφίου, υποχρεούνται να τα αποστέλλουν το αργότερο εντός ενός (1) μηνός. Σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας τήρησης της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, ενημερώνουν αιτιολογημένα την αρμόδια υπηρεσία που τα αναζητεί και πάντως εντός της προθεσμίας αυτής.</p> <p>Αν, η αρμόδια υπηρεσία, μετά από τον έλεγχο της ακρίβειας της υπεύθυνης δήλωσης, διαπιστώσει ότι αυτή είναι ανακριβής: α) ανακαλεί τη διοικητική πράξη με την οποία έγινε δεκτό το αίτημα, β) επιβάλλει, στην περίπτωση της διοικητικής πράξης που εκδόθηκε σύμφωνα με την περ. α) του τρίτου εδαφίου, διοικητικό πρόστιμο από δύο χιλιάδες (2.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, ανάλογα με το όφελος που αποκόμισε ο ενδιαφερόμενος, γ) καταλογίζει στον αιτούντα τη δαπάνη που έχει καταβληθεί αχρεωστήτως, σύμφωνα με την περ. β) του τρίτου εδαφίου και επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο ισόποσο με την καταλογισθείσα δαπάνη, δ) επιβάλλει, στην περίπτωση που η διοικητική πράξη,</p>	<p>οικογενειακή κατάσταση, τη διεύθυνση της κατοικίας και το επάγγελμα έχουν μεταβληθεί.</p> <p>β. Όταν για τη διεκπεραίωση υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά ή πιστοποιητικά που εκδίδονται από το δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και των οποίων η έκδοση δεν προϋποθέτει τη σύμπραξη του πολίτη, η αρμόδια υπηρεσία, εφόσον δεν συνυποβάλλονται από τον αιτούντα με την αίτησή του, τα αναζητεί με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο για την έκδοση της τελικής πράξης αυτεπαγγέλτως από τις οικείες υπηρεσίες.</p> <p>Αν ο πολίτης τηρεί ηλεκτρονική θυρίδα χρήστη της Κεντρικής Διαδικτυακής Πύλης του Ελληνικού Δημοσίου, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει να αναζητεί τα απαραίτητα για τη διεκπεραίωση της διαδικασίας έγγραφα, πιστοποιητικά και βεβαιώσεις από τα αποθηκευμένα στην ηλεκτρονική θυρίδα χρήστη, εφόσον ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις των διατάξεων της παρ. 2α του άρθρου 13 του ν. 4325/2015.</p> <p>β. Για το σκοπό αυτόν τεκμαίρεται ότι παρέχεται σχετική εξουσιοδότηση από τον ενδιαφερόμενο, με την κατάθεση της αίτησής του.</p> <p>γ. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργού, καθορίζονται οι διαδικασίες στις οποίες δεν εφαρμόζεται η αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών, λόγω μεγάλου όγκου αιτήσεων ή άλλων λόγων που καθιστούν ιδιαίτερα δυσχερή την αυτεπάγγελτη αναζήτηση.</p>
---	---

<p>εάν είχε εκδοθεί, θα προκαλούσε δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου, οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, σύμφωνα με την περ. β) του τρίτου εδαφίου, διοικητικό πρόστιμο ισόποσο με τη δαπάνη που θα είχε προκληθεί, ε) γνωστοποιεί στην αρμόδια Εισαγγελία την τέλεση του ποινικού αδικήματος της υποβολής ψευδούς δήλωσης της παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 1599/1986 και στ) ενημερώνει το κεντρικό μητρώο της παρ. 7 για την ανάκληση της διοικητικής πράξης. Για τους σκοπούς υπολογισμού του οικονομικού οφέλους που αποκόμισε ο ενδιαφερόμενος και επιβολής του προστίμου της περ. α) του έκτου εδαφίου, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων χορηγεί στην αρμόδια, για την επιβολή του προστίμου υπηρεσία, κάθε αναγκαίο στοιχείο και πληροφορία, όπως στοιχεία φορολογικών και πληροφοριακών δηλώσεων και στοιχεία μητρώου, κατά παρέκκλιση κάθε διάταξης για την προστασία του απορρήτου. Τα πρόστιμα της παρούσας βεβαιώνονται και εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190).</p> <p>Παράλειψη της υποχρέωσης έκδοσης διοικητικής πράξης σε εφαρμογή της παρούσας, συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τους αρμόδιους υπαλλήλους και τους Προϊσταμένους τους κατά το άρθρο 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ (ν.</p>	<p>δ. Η αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών εφαρμόζεται επί αιτημάτων φυσικών και νομικών προσώπων.».</p>
---	--

3528/2007, Α' 26).».

2. Στο άρθρο 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας προστίθενται παρ. 7, 8 και 9 ως εξής:

«7. Στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης συστήνεται και λειτουργεί κεντρικό μητρώο καταχώρισης των ανακληθεισών διοικητικών πράξεων της παρ. 6. Υπεύθυνος επεξεργασίας του μητρώου ορίζεται ο φορέας στον οποίο ανήκει ή εποπτεύει την υπηρεσία που εκδίδει ή ανακαλεί την πράξη.

8. Η αρμόδια υπηρεσία δεν ικανοποιεί το αίτημα του ενδιαφερομένου στις εξής περιπτώσεις:

α) αν το αίτημα είναι απορριπτέο για λόγο που δεν σχετίζεται με τα στοιχεία της παρ. 6,

β) αν η υπεύθυνη δήλωση είναι προδήλως ανακριβής ή αν η ανακρίβεια προκύπτει από στοιχεία που η αρμόδια αρχή διαθέτει κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος,

γ) αν αρμόδια αρχή έχει ήδη ανακαλέσει διοικητική πράξη που εκδόθηκε μετά από υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του ενδιαφερόμενου σύμφωνα με την παρ. 6.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη

<p>ισχύος του παρόντος, συστήνεται το μητρώο της παρ. 7 και ορίζονται: α) τα τηρούμενα στο μητρώο στοιχεία, β) τα ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τις προϋποθέσεις, τους χρήστες, τους όρους χρήσης και τον τρόπο ενημέρωσης του μητρώου, γ) οι απαιτούμενες διαλειτουργικότητες με άλλα πληροφοριακά συστήματα και μητρώα του δημόσιου τομέα, δ) τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και ε) κάθε τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για τη λειτουργία του μητρώου.».</p> <p>3. Η έκδοση της απόφασης της παρ. 9 του άρθρου 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.</p>	
<p>Άρθρο 5 Ψηφιακή ενημέρωση για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 4 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας - Εξουσιοδοτική διάταξη</p> <p>Στην παρ. 5 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), α) διαγράφονται οι λέξεις «κατά τις ρυθμίσεις των παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του Ν. 1943/1991 (Α' 50)», β) προστίθενται νέα εδάφια, δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτο, και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:</p>	<p>Το άρθρο 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45) έχει ως εξής:</p> <p>« Άρθρο 4 Διεκπεραίωση υποθέσεων από τη Διοίκηση</p> <p>1. α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του</p>

<p>«5. Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παρ. 1 και 2 του παρόντος, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης. Στον ενδιαφερόμενο χορηγείται μοναδικός κωδικός ή άλλο πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο, το οποίο του παρέχει προσωποποιημένη πρόσβαση στο κεντρικό σημείο τήρησης ιστορικού των υποθέσεων του, όπου μπορεί να παρακολουθεί την πορεία της υπόθεσης προς διεκπεραίωση σε κάθε στάδιο αυτής. Τα στοιχεία, στα οποία έχει πρόσβαση ο ενδιαφερόμενος, περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής: α) την πληροφορία ότι ο φάκελός του κατατέθηκε με πλήρη δικαιολογητικά, β) το διαδικαστικό στάδιο της υπόθεσης, γ) τον εκτιμώμενο χρόνο διεκπεραίωσής της, δ) την υπηρεσιακή μονάδα που είναι αρμόδια για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης, και ε) στοιχεία επικοινωνίας, τηλεφωνικό αριθμό και ηλεκτρονική διεύθυνση, μέσω των οποίων ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επικοινωνεί με την υπηρεσιακή μονάδα που χειρίζεται την υπόθεση στο αντίστοιχο στάδιο. Παράλειψη της υποχρέωσης της παρούσας συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για τους αρμόδιους</p>	<p>συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.</p> <p>β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται ρητώς σ' αυτήν.</p> <p>2. Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.</p> <p>3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό.</p>
---	---

<p>υπαλλήλους και τους Προϊσταμένους τους κατά το άρθρο 107 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ (ν. 3528/2007, Α' 26). Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα και, ιδίως:</p> <p>α) ο τρόπος ηλεκτρονικής πρόσβασης του ενδιαφερόμενου,</p> <p>β) ο τρόπος ταυτοποίησης του ενδιαφερόμενου κατά τη χρήση του κεντρικού σημείου υποθέσεων του πολίτη,</p> <p>γ) ο τρόπος χορήγησης του μοναδικού αριθμού ή του πρόσφορου μέσου για την παρακολούθηση της πορείας της υπόθεσης, και</p> <p>δ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία της ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής καταχώρισης στοιχείων για τη διεκπεραίωση υποθέσεων των διοικουμένων.».</p>	<p>4. Οι διοικητικές αρχές οφείλουν, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, να χορηγούν αμέσως πιστοποιητικά και βεβαιώσεις. Αν η άμεση χορήγηση τούτων δεν είναι δυνατή, αυτά αποστέλλονται ταχυδρομικώς, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών, στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί. Η υποχρέωση αυτή δεν υφίσταται αν ο ενδιαφερόμενος, με την αίτησή του, δηλώσει ότι δεν επιθυμεί την ταχυδρομική αποστολή και ότι θα παραλάβει τα έγγραφα αυτά αυτοπροσώπως ή με εξουσιοδοτημένον εκπρόσωπό του.</p> <p>5. Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του Ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει.</p> <p>6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».</p>
--	---

<p>Άρθρο 16 Κατάργηση υποχρεωτικής επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε συμβόλαια ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές που έχουν κτηματογραφηθεί - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 5 ν. 651/1977</p> <p>Στην παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 651/1977 (Α' 207), περί υποχρεωτικής επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε συμβόλαια μεταβίβασης ακινήτου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το κείμενο μεταφέρεται από την καθαρεύουσα στη δημοτική γλώσσα, β) το τελευταίο εδάφιο αντικαθίσταται, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:</p> <p>«1. Σε κάθε δικαιοπραξία που έχει ως αντικείμενο τη μεταβίβαση λόγω πώλησης οικοπέδου ή αγροτεμαχίου με ή χωρίς κτίσματα, επισυνάπτεται στο πωλητήριο συμβόλαιο τοπογραφικό διάγραμμα, το οποίο υπογράφεται από τους συμβαλλομένους και τον μηχανικό ή υπομηχανικό που το συνέταξε, στο οποίο αναγράφονται τα μήκη των πλευρών, τα όρια προς τις όμορες ιδιοκτησίες, τα ονόματα των γνωστών ιδιοκτητών τους, καθώς και το εμβαδόν του πωλούμενου ακινήτου. Επί του διαγράμματος ο μηχανικός ή υπομηχανικός που το συντάσσει δηλώνει υπεύθυνα αν, επί του μεταβιβαζόμενου ακινήτου, επιτρέπεται ή όχι η ανοικοδόμηση σύμφωνα με τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις. Αν το</p>	<p>Το άρθρο 5 του ν. 651/1977 (Α' 207) έχει ως εξής: «Άρθρο 5 1. Εις πάσαν δικαιοπραξίαν έχουσαν ως αντικείμενον μεταβίβασιν λόγω πώλησεως οικοπέδου ή αγροτεμαχίου μετά ή άνευ κτισμάτων επισυνάπτεται εις το πωλητήριο συμβόλαιον τοπογραφικόν διάγραμμα, υπογραφόμενον υπό των συμβαλλομένων και του συντάσσοντος τούτο μηχανικού ή υπομηχανικού εις το οποίον αναγράφονται τα μήκη των πλευρών, τα όρια προς τας όμορους ιδιοκτησίας, τα ονόματα των γνωστών ιδιοκτητών των ως και το εμβαδόν του πωλούμενου ακινήτου. Επί του διαγράμματος δηλούται υπευθύνως υπό του συντάσσοντος τούτο μηχανικού ή υπομηχανικού εάν επί του μεταβιβαζόμενου επιτρέπεται ή ού η ανοικοδόμησις κατά τας κειμένας πολεοδομικές διατάξεις. Εάν το μεταβιβαζόμενον αποτελεί τμήμα μεγαλυτέρας εκτάσεως, βεβαιούται εις το αυτό σχεδιάγραμμα υπό του μηχανικού ή υπομηχανικού εάν και το εναπομένον εις τον πωλητήν πληροί ή όχι τους όρους δομήσεως. Της κατά το προηγούμενον εδάφιον υποχρέωσεως εξαιρούνται αι λόγω πώλησεως μεταβιβάσεις αγροτεμαχίων, μετά ή άνευ κτισμάτων, κειμένων εις καθαρώς αγροτικές περιοχάς. Στα Τοπογραφικά διαγράμματα που συντάσσονται για ακίνητα, τα οποία ευρίσκονται σε περιοχές που έχουν κτηματογραφηθεί και στις οποίες λειτουργεί κτηματολόγιο, ο συντάσσων μηχανικός υποχρεούται να βεβαιώνει αν το διάγραμμα είναι συμβατό, ως προ το σχήμα, τα όρια και το εμβαδόν του</p>
--	---

<p>μεταβιβαζόμενο ακίνητο αποτελεί τμήμα μεγαλύτερης έκτασης, βεβαιώνεται στο ίδιο σχεδιάγραμμα από τον μηχανικό ή υπομηχανικό αν και το μέρος που απομένει στον πωλητή πληροί ή όχι τους όρους δόμησης. Εξαιρούνται από την υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου οι μεταβιβάσεις λόγω πώλησης αγροτεμαχίων που βρίσκονται σε καθαρά αγροτικές περιοχές, με ή χωρίς κτίσματα. Δεν απαιτείται να επισυναφθεί το τοπογραφικό διάγραμμα της παρούσας σε δικαιοπραξίες με αντικείμενο τη μεταβίβαση ακινήτου που βρίσκεται σε περιοχή στην οποία υφίσταται λειτουργούν Κτηματολόγιο, εφόσον στην περιοχή αυτή έχει κυρωθεί και μεταγραφεί πράξη εφαρμογής και με τη δικαιοπραξία δεν μεταβάλλονται τα όρια του μεταβιβαζόμενου ακινήτου.».</p>	<p>ακινήτου, προς τις αντίστοιχες καταχωρίσεις στο κτηματογραφικό διάγραμμα του ακινήτου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13α του ν. 2664/1998.</p> <p>2. Εάν ο συντάξας το διάγραμμα και οι συμβαλλόμενοι δηλούν ή βεβαιούν, εν γνώσει, ψευδή ως προς τ' ανωτέρω γεγονότα, τιμωρούνται με την ποινή του άρθρου 2 του Ν.Δ. 105/1969 "περί ατομικής ευθύνης του δηλούντος ή βεβαιούντος".</p> <p>3. Ο κατά παράβαση της διατάξεως ταύτης συντάσων συμβόλαιον συμβολαιογράφος υπέχει την κατά τας κειμένας διατάξεις πειθαρχικήν ευθύνην.</p> <p>4. Το από 17.7/9.8.1948 Διάταγμα "περί εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 2 του Ν.Δ. 690/1948" καταργείται. Συμβάσεις συναφθείσαι άνευ του υπό των διατάξεων αυτού προβλεπομένου πιστοποιητικού των αρμοδίων δια τας πολεοδομικές εφαρμογές Γραφείων θεωρούνται έγκυροι έστω και εάν κατηρτίσθησαν άνευ του πιστοποιητικού αυτού. Πειθαρχικά αδικήματα συμβολαιογράφων σχετιζόμενα προς την ανωτέρω παράβαση παραγράφονται.</p> <p>5. Της κατά την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου υποχρεώσεων δύναται να εξαιρούνται, δια Προεδρικών Διαταγμάτων εκδιδομένων προτάσει του Υπουργού Δημοσίων Εργων, αι πωλήσεις ακινήτων κειμένων εις τας δια των Προεδρικών Διαταγμάτων τούτων προσδιοριζόμενας απομεμακρυσμένας των αστικών κέντρων και καθαρώς αγροτικής περιοχής. Δια των Προεδρικών Διαταγμάτων τούτων δύναται να</p>
--	--

		περιλαμβάνονται εις την εξαίρεσιν και τα ακίνητα των εντός της περιοχής οικισμών.
30.	Κατάργηση διατάξεων	
	<i>Διατάξεις αξιολογούμενης ρύθμισης που προβλέπουν κατάργηση</i>	<i>Καταργούμενες διατάξεις</i>

Η. Έκθεση εφαρμογής της ρύθμισης

31.	Συναρμοδιότητα Υπουργείων / υπηρεσιών / φορέων			
	Σχετική διάταξη αξιολογούμενης ρύθμισης	Συναρμόδια Υπουργεία – Συναρμόδιες υπηρεσίες / φορείς	Αντικείμενο συναρμοδιότητας	
32.	Έκδοση κανονιστικών πράξεων και εγκυκλίων			
	Εξουσιοδοτική διάταξη	Είδος πράξης	Αρμόδιο ή επισπεύδον Υπουργείο ή υπηρεσία	Αντικείμενο
				Χρονοδιάγραμμα (ενδεικτική ή αποκλειστική προθεσμία)
	Παρ. 1 άρθρου 19	Κοινή απόφαση	Υπουργοί Δικαιοσύνης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης	1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μετά από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.): α) ορίζεται η έναρξη λειτουργίας των συμβολαιογράφων ως υπηρεσίας μιας στάσης, σύμφωνα με το άρθρο 15, και οι περιοχές της χώρας, στις οποίες βρίσκονται τα ακίνητα που θα μεταβιβάζονται με αξιοποίηση της υπηρεσίας μιας στάσης, β) ρυθμίζονται τεχνικά και

				<p>λεπτομερειακά θέματα για την εφαρμογή του άρθρου 15 και, ιδίως, τα σχετικά με:</p> <p>βα) τη δυνατότητα λήψης, μέσω διαλειτουργικότητας, των δικαιολογητικών που απαιτούνται για τη μεταβίβαση του ακινήτου και τη συμπλήρωση της δήλωσης φόρου μεταβίβασης ακινήτου και φόρου κληρονομίας, δωρεάς ή γονικής παροχής και τις απαλλαγές από αυτούς ή τις μειώσεις αυτών.</p> <p>ββ) την καταβολή προς τον συμβολαιογράφο του τιμήματος και των φόρων, τελών, αμοιβών και εξόδων που σχετίζονται με τη μεταβίβαση,</p> <p>βγ) την παρακράτηση, από τον συμβολαιογράφο, του ποσού που αντιστοιχεί στην αμοιβή του,</p> <p>βδ) την καταβολή, από τον συμβολαιογράφο, των φόρων, τελών και εξόδων στους αντίστοιχους δημόσιους φορείς, καθώς και του</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>υπολειπόμενου τιμήματος στον πωλητή,</p> <p>βε) τη διενέργεια των πράξεων των υποπερ. βα) έως βδ) μέσω ακατάσχετου δεσμευμένου λογαριασμού ειδικού σκοπού (escrow account) που τηρεί ο συμβολαιογράφος,</p> <p>βστ) τη διαδικασία κίνησης του λογαριασμού της υποπερ. βε),</p> <p>βζ) τη δυνατότητα αυτοματοποιημένης υποβολής του συμβολαίου προς εγγραφή στο Κτηματολόγιο και τον χρόνο που αυτή μπορεί να γίνεται, και</p> <p>βη) τη συνάρτηση των πράξεων των υποπερ. βα) έως βδ) με την καταχώρηση του συμβολαίου στο Κτηματολόγιο.</p>	
--	--	--	--	---	--

Ανάγκη σύστασης νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας	
33.	Ποιες διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης προβλέπουν τη σύσταση νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας;
34.	Γιατί προτείνεται η σύσταση αυτού του νέου οργάνου και δεν επαρκούν οι υφιστάμενες διοικητικές δομές για να επιτευχθεί ο στόχος της αξιολογούμενης ρύθμισης;

35.	Χρόνος έναρξης λειτουργίας του νέου οργάνου
36.	Έχει γίνει η σχετική οικονομοτεχνική μελέτη αναφορικά με τη σύσταση του νέου οργάνου; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Εάν ΝΑΙ, να επισυναφθεί ηλεκτρονικά.
	Στοιχεία νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας
37.	Επωνυμία ή ονομασία και νομική μορφή
38.	Χώρος λειτουργίας του νέου οργάνου
39.	Διασφάλιση επαρκούς υλικοτεχνικού & ηλεκτρονικού εξοπλισμού
40.	Τρόπος στελέχωσης του νέου οργάνου

Αθήνα, 17 Μαρτίου 2026

**Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ**

KONSTANTINOS
CHATZIDAKIS
17.03.2026 21:10

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

KYRIAKOS
PIERRAKAKIS
17.03.2026 21:58

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

THEODOROS
LIVANIOS
17.03.2026 21:40

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

STAVROS
PAPASTAVROU
17.03.2026 22:37

ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

PANAGIOTIS
THEODORIKAKOS
17.03.2026 21:23

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

GEORGIOS FLORIDIS
17.03.2026 21:20

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

**ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

KONSTANTINOS
TSIARAS
17.03.2026 21:08

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

DIMITRIOS
PAPASTERGIOU
17.03.2026 21:47

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

**ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

IOANNIS
KEFALOGIANNIS
17.03.2026 21:06

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

Αριθ. 41/1/2026

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ε Κ Θ Ε Σ Η

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ.1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης και Υπουργού
Επικρατείας «Παρεμβάσεις για ένα κράτος πιο φιλικό στον πολίτη»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου, προβλέπονται τα ακόλουθα:

ΚΕΦΑΛΑΙΑ Α΄-Γ΄

1. Παρατίθενται ο σκοπός και το αντικείμενο των προτεινόμενων
διατάξεων. **(άρθρα 1 και 2)**

2. Τροποποιείται - συμπληρώνεται το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο
[κατά βάση ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας (ν.2690/1999)] αναφορικά με
διοικητικές διαδικασίες και μεταξύ άλλων:

α. Επιτρέπεται η αντικατάσταση, από τον ενδιαφερόμενο, με υπεύθυνη
δήλωση του άρθρου 8 του ν.1599/1986, των δικαιολογητικών που απαιτούνται
για την ικανοποίηση του αιτήματός του προς τη Διοίκηση, εάν αυτά δεν μπορούν
να αντληθούν αυτεπαγγέλτως, μέσω διαλειτουργικότητας, από την αρμόδια
υπηρεσία.

- Σε περίπτωση διαπίστωσης ανακριβών στοιχείων στην υποβληθείσα
υπεύθυνη δήλωση επιβάλλονται στον ενδιαφερόμενο, κατά περίπτωση, τα
οριζόμενα διοικητικά πρόστιμα και καταλογίζονται αχρεωστήτως
καταβληθείσες δαπάνες, ανακαλείται δε η διοικητική πράξη εφόσον έχει
εκδοθεί.

- Συστήνεται και λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών
Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) κεντρικό μητρώο
καταχώρισης των ανακληθεισών διοικητικών πράξεων.

β. Θεσπίζεται για την έκδοση μιας διοικητικής πράξης διαδικασία
σύμπραξης της Διοίκησης με πιστοποιημένους από φορείς του Δημοσίου
επαγγελματίες, οι οποίοι εκδίδουν βεβαιώσεις, εκθέσεις, σχέδια αποφάσεων ή
άλλα έγγραφα, για γεγονότα ή στοιχεία που είναι συναφή με την άσκηση του
επαγγέλματός τους στο πλαίσιο του έργου που τους ανατίθεται.

Οι πιστοποιημένοι επαγγελματίες εγγράφονται σε ειδικό μητρώο που τηρείται από τους φορείς που τους πιστοποίησαν.

- Η πιστοποίηση των προαναφερόμενων επαγγελματιών ανακαλείται, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις.

- Παρέχονται νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις για την εφαρμογή των προαναφερόμενων ρυθμίσεων και μεταξύ άλλων, για τον καθορισμό, του κατ' αποκοπήν ποσού της αποζημίωσης που καταβάλλεται από τον φορέα του Δημοσίου στους πιστοποιημένους επαγγελματίες, των κυρώσεων που επιβάλλονται σε αυτούς κ.λπ..

γ. Εισάγονται λοιπές ρυθμίσεις αναφορικά με τις υποχρεώσεις των υπηρεσιών έναντι των διοικουμένων και μεταξύ άλλων, προβλέπονται:

- η δυνατότητα ψηφιακής παρακολούθησης της πορείας των υποθέσεων μέσω χορηγούμενου μοναδικού κωδικού ή άλλου πρόσφορου ηλεκτρονικού μέσου,

- η ανάθεση στις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της αρμοδιότητας για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των δημόσιων φορέων με τις δικαστικές αποφάσεις,

- η υποβολή, μέσω ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής, των καταγγελιών για διαφθορά ή κακοδιοίκηση των υπαλλήλων του δημοσίου τομέα, στο Αυτοτελές Γραφείο Συμβούλου Ακεραιότητας που ορίζεται προς τούτο ως η αρμόδια οργανική μονάδα,

- η εξέταση υποχρεωτικά από ενιαίο κεντρικό όργανο εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών του εκάστοτε φορέα, ενώ δεν επιτρέπεται εφεξής η εξέταση αυτών από όργανα με τοπική αρμοδιότητα. **(άρθρα 3-10)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

1.α. Θεσπίζεται η μη άσκηση ένδικων μέσων από φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης σε αποφάσεις δικαστηρίων επί των ποσών των αποζημιώσεων που επιδικάζονται στους ενάγοντες ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης, σε υποθέσεις με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία και συνεπεία παράνομων πράξεων ή παραλείψεων οργάνων του Κράτους, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

Τα ανωτέρω καταλαμβάνουν και τις ήδη εκδοθείσες οριστικές αποφάσεις και τις εκκρεμείς δίκες.

- Θεσπίζεται ειδικό φορολογικό καθεστώς για τα ανωτέρω επιδικασθέντα ποσά (αφορολόγητα, ανεκχώρητα, δεν κατάσχονται στα χέρια του Δημοσίου και τρίτων, δεν υπόκεινται σε ψηφιακό τέλος συναλλαγής κ.λπ.)

β. Ορίζονται οι περιπτώσεις, κατά τις οποίες το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα έναντι τρίτων και δεν ασκεί αγωγές κατά πρώτων κτηματολογικών εγγραφών, ενώ αναγνωρίζει εμπράγματα δικαιώματα τρίτων, καθορίζεται δε η

σχετική διαδικασία που ακολουθείται πριν ή μετά την άσκηση των αγωγών και σε κάθε στάδιο της δίκης.

(άρθρα 11-14, 20 παρ.2)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

1.α. Καθιερώνεται ο συμβολαιογράφος ως υπηρεσία μιας στάσης για τη μεταβίβαση ακινήτων από επαχθή, χαριστική αιτία και αιτία θανάτου, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Καταργείται η υποχρέωση επισύναψης τοπογραφικού διαγράμματος σε συμβόλαια ακινήτων που βρίσκονται σε περιοχές που έχουν κτηματογραφηθεί.

(άρθρα 15-16)

2. Επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση της παρ. 1 του άρθρου 103 του Κώδικα Φορολογίας Περιουσίας (ν. 5219/2025), η σύνταξη και μεταγραφή συμβολαίου, με το οποίο μεταβιβάζεται η κυριότητα με επαχθή αιτία ή συνιστώνται από την ίδια αιτία εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο που αποκτήθηκε αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής, χωρίς προσάρτηση του προβλεπόμενου πιστοποιητικού της Φορολογικής Διοίκησης, εφόσον η δήλωση υποβάλλεται μαζί με τη δήλωση του φόρου μεταβίβασης ακινήτου ή σύστασης εμπραγμάτων δικαιωμάτων σε ακίνητο και ο συμβολαιογράφος παρακρατεί από το τίμημα και αποδίδει στη Φορολογική Διοίκηση ποσό που αντιστοιχεί στο όριο παρακράτησης που ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Κ.Φ.Δ., ν. 5104/2024).

(άρθρο 17)

3. Προστίθεται στον Κ.Φ.Δ. άρθρο, σύμφωνα με το οποίο, η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει απόφαση άρσης κατάσχεσης που έχει επιβάλει σε ακίνητο για βεβαιωμένες προς αυτήν οφειλές, ενόψει μεταβίβασής του από επαχθή αιτία και υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις.

(άρθρο 18)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

Παρέχονται νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις για την εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων και περιλαμβάνονται μεταβατικής ισχύος διατάξεις.

(άρθρα 19, 20)

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται επί του κρατικού προϋπολογισμού και επί του προϋπολογισμού των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης κατά περίπτωση τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Δαπάνη από τη σύσταση, λειτουργία και συντήρηση:
 - κεντρικού μητρώου καταχώρισης των ανακληθεισών διοικητικών πράξεων και του κόστους διασφάλισης της διαλειτουργικότητας με άλλα πληροφοριακά συστήματα και μητρώα του δημόσιου τομέα, **(άρθρο 3, παρ. 2)**
 - ειδικού μητρώου για πιστοποιημένους επαγγελματίες που συμπράττουν στην έκδοση διοικητικών πράξεων. **(άρθρο 4 παρ. 1)**

2. Δαπάνη από την καταβολή κατ' αποκοπή αποζημίωσης σε πιστοποιημένους επαγγελματίες, αναφορικά με την έκδοση βεβαιώσεων, εκθέσεων και λοιπών εγγράφων συναφών με την άσκηση του επαγγέλματός τους, στο πλαίσιο σύμπραξης με τη Διοίκηση για την έκδοση διοικητικών πράξεων. **(άρθρο 4)**

3. Δαπάνη από τη μη άσκηση ένδικων μέσων από φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης σε αποφάσεις δικαστηρίων (συμπεριλαμβανομένων των ήδη εκδοθεισών οριστικών αποφάσεων και των εκκρεμοδικιών) επί των ποσών των αποζημιώσεων που επιδικάζονται στους ενάγοντες ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης σε υποθέσεις με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία και την ως εκ τούτου καταβολή αυξημένων ποσών προς τους ενάγοντες-πληγέντες. **(άρθρο 11, παρ.1 και άρθρο 20, παρ.2)** Παράλληλα, η εν λόγω δαπάνη ενδέχεται να αντισταθμίζεται εν μέρει από τη μη πληρωμή δικαστικών εξόδων στους αντίδικους, στις περιπτώσεις που απορρίπτεται η άσκηση των ένδικων μέσων.

4. Απώλεια εσόδων από τη θέσπιση ειδικού φορολογικού καθεστώτος, για τα ποσά που επιδικάζονται στους ενάγοντες ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης σε υποθέσεις με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία. **(άρθρο 11, παρ.5)**

5. Ενδεχόμενη απώλεια εσόδων, από τη δυνατότητα της Φορολογικής Διοίκησης να εκδίδει απόφαση άρσης κατάσχεσης που έχει επιβάλει σε ακίνητο για βεβαιωμένες προς αυτήν οφειλές, ενόψει μεταβίβασής του από επαχθή αιτία και υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις. **(άρθρο 18)**

6. Ενδεχόμενη απώλεια δημόσιας περιουσίας από την πρόβλεψη για μη προβολή δικαιωμάτων του Δημοσίου έναντι τρίτων και για αποχή από την άσκηση αγωγών κατά τις πρώτες κτηματολογικές εγγραφές. **(άρθρο 12)**

7. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από την επιβολή προστίμων και τον καταλογισμό αχρεωστήτως καταβληθεισών δαπανών, σε περίπτωση

διαπίστωσης ανακριβών στοιχείων στην υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο για την έκδοση διοικητικής πράξης. **(άρθρο 3, παρ. 1)**

Το ύψος των προαναφερόμενων οικονομικών αποτελεσμάτων, για την εκτίμηση των οποίων δεν εστάλησαν στοιχεία από τα αρμόδια Υπουργεία, εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά και από την έκδοση των προβλεπόμενων κανονιστικών πράξεων.

Αθήνα, 17 Μαρτίου 2026

Η Γενική Διευθύντρια κ.α.α

DIMITRIOS KARATZAS
17/03/2026 22:13
Δημήτριος Καρατζάς

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου «Παρεμβάσεις για ένα κράτος πιο φιλικό στον πολίτη»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου, προκαλούνται σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

- 1.** Δαπάνη από τη σύσταση, λειτουργία και συντήρηση:
 - κεντρικού μητρώου καταχώρισης των ανακληθεισών διοικητικών πράξεων και του κόστους διασφάλισης της διαλειτουργικότητας με άλλα πληροφοριακά συστήματα και μητρώα του δημόσιου τομέα, **(άρθρο 3, παρ. 2)**
 - ειδικού μητρώου για πιστοποιημένους επαγγελματίες που συμπράττουν στην έκδοση διοικητικών πράξεων. **(άρθρο 4 παρ. 1)**

- 2.** Δαπάνη από την καταβολή κατ' αποκοπή αποζημίωσης σε πιστοποιημένους επαγγελματίες, αναφορικά με την έκδοση βεβαιώσεων, εκθέσεων και λοιπών εγγράφων συναφών με την άσκηση του επαγγέλματός τους, στο πλαίσιο σύμπραξης με τη Διοίκηση για την έκδοση διοικητικών πράξεων. **(άρθρο 4)**

- 3.** Δαπάνη από τη μη άσκηση ένδικων μέσων από φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης σε αποφάσεις δικαστηρίων (συμπεριλαμβανομένων των ήδη εκδοθεισών οριστικών αποφάσεων και των εκκρεμοδικιών) επί των ποσών των αποζημιώσεων που επιδικάζονται στους ενάγοντες ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης σε υποθέσεις με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία και την ως εκ τούτου καταβολή αυξημένων ποσών προς τους ενάγοντες-πληγέντες. **(άρθρο 11, παρ.1 και άρθρο 20, παρ.2)**

Οι ανωτέρω δαπάνες, των οποίων το ύψος εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά και από την έκδοση των προβλεπόμενων κανονιστικών πράξεων, θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

4. Απώλεια εσόδων από τη θέσπιση ειδικού φορολογικού καθεστώτος, για τα ποσά που επιδικάζονται στους ενάγοντες ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης σε υποθέσεις με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία. **(άρθρο 11, παρ.5)**

5. Ενδεχόμενη απώλεια εσόδων, από τη δυνατότητα της Φορολογικής Διοίκησης να εκδίδει απόφαση άρσης κατάσχεσης που έχει επιβάλει σε ακίνητο για βεβαιωμένες προς αυτήν οφειλές, ενόψει μεταβίβασής του από επαχθή αιτία και υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις. **(άρθρο 18)**

Οι ανωτέρω απώλειες εσόδων θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού.

Αθήνα, 17 Μαρτίου 2026

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

KYRIAKOS
PIERRAKAKIS
17.03.2026 22:46

Κ. ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

**Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ**

KONSTANTINOS
CHATZIDAKIS
17.03.2026 22:52

Κ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ